

ČÍSLO 50 | ČERVEN 2025

KOLEM KAMEN

www.kolem-kamen.cz

Kolem kamen
časopis pro ty, kteří to s topením myslí
opravdu vážně

čtvrtletník
číslo 50, vychází 30. 6. 2025
ISSN 2464-7527
MK ČR E 21836

Vydává
Spolek na obnovu tradičních řemesel
Dvory nad Lužnicí 87
378 08 Dvory nad Lužnicí
IČO: 03390578
zapsáno ve spolkovém rejstříku
vedeném u Krajského soudu v Českých
Budějovicích v oddílu L, vložce číslo 6499

šéfredaktorka
Jitka Pokorná

vedoucí vydání
Eliška Pokorná

jazyková redakce
Radka Šimová

spolupracovníci redakce
Karel Blažek, Igor Bubeníček,
Hannes Eilig, Julie Hrabáňková, Ruth
Jánská, Marta Jastrebničná, Petra
Sedláčková, Růžena Srbová

grafická úprava a sazba
Michal Jánský

tisk
Tiskárna Fronte Pardubice

www.kolem-kamen.cz
redakce@kolem-kamen.cz

IronDog 07

Editorial

Text | Jitka Pokorná
Foto | archiv redakce

Padesáté číslo! Ano, opravdu – padesát.

Když jsme s tímto projektem začínali, nikdo z nás netušil, že nás zavede tak daleko. Pro mnoho lidí je číslo padesát významný milník. Někdo ho slaví šampaňským, jiný si objedná 50 kg proteinového nápoje. Já mám kamaráda, co tvrdí, že po padesátce začal mluvit podezřele pomalu – prý aby mu ty roky ubíhaly pomaleji. A já? Přiznávám, nebylo to zrovna lehké. Vyrvat se z představy, že „už nikdy nebudu mladá“ a že se od padesátnice očekává spíš moudrost a udělování správných rad než dělání volovin.

Mimochodem – víte, že babičce v povídce Boženy Němcové bylo kolem 55? Budila mne ze spaní představa, že až mi jednou bude taky „sát“, tak mi na hlavě naroste šátek. Ale jedna moje známá říká, že věk mezi padesátkou a šedesátkou je prý tím nejlepším: děti už jsou samostatné, v práci máte všechno v malíku a konečně máte čas se věnovat tomu, co jste doted' odkládali. Tak jsem zvědavá, co padesátka udělá s naším Kolem kamen. Jestli ztěžkne, zpomalí, ztloustne... nebo se naopak rozhoří ještě víc a nás bude vymýšlení nových titulek, článků a rubrik bavit ještě více.

Proč jsme si pro toto jubilejní vydání vybrali zrovna cihlu? Proč ne třeba kachle, když jsme Kolem kamen? Inu – právě proto. Kachlům se věnujeme takřka neustále. Ale tentokrát jsme chtěli vzdát hold pálené hlíně v její nejprostší, nejpůvodnější podobě. Cihle. Tomu základnímu tvaru, který drží svět pohromadě. Cihla mě vlastně provází už od studií na keramické škole. V technologii jsme se tehdy museli naučit nazpaměť všechny možné tvarovky – jejich názvy, rozměry i tehdejší ceny. Normálka, vídeňská, a hlavně hurdiska – ta byla tehdy podpultové zboží! Cenové relace cihel mi byly po revoluci úplně k ničemu, ale sortiment mám dodnes v hlavě jako básničku. Některé věci se prostě nezapomínají.

A když cihla, tak kam jinam se vydat než do Zlína. Tady najdete cihlu v její minimalistické, téměř ikonické formě. Zlín je město zrozené z cihly, město pravítkem tažené, ale přitom plné ideálů, vizí a lidské práce. Duch rodiny Baťů je tu cítit dodnes – v architektuře, ve stylu života i v přístupu k práci. Fenomén Baťa samozřejmě nemůžeme opomenout, ale tentokrát dáme prostor i ženě, která stála po jeho boku. Pokud byl Tomáš hlavou, ona byla krkem, který tou hlavou dokázal otočit správným směrem. V tomto čísle proto uvažíme podle jejích receptů a pozveme vás na brunch ve zlínském

stylu – takový, na jaký zval sám Tomáš Baťa své hosty, známé i zaměstnance. Ale nejen tak ledajaké – jen ty, kteří si to svojí prací a nasazením opravdu zasloužili. Rodina Baťů byla bezesporu velkou rodinou – nejen počtem, ale i duchem. Držela pohromadě, táhla za jeden provaz a sdílela společnou vizi. A právě o takových rodinách, které mají co do činění s pálenou hlínou, bude řeč i v tomto čísle. Představíme vám například velkou rodinu Jurčákových, kde ve stejné kamnářské firmě pracují hned tři bratři a jejich sestra. To je v českém kamnářském prostředí opravdová rarita. Ale nejde jen o počet – jejich způsob práce, styl komunikace a přirozené dělení rolí v týmu je samo o sobě inspirací. V neposlední řadě v tomto letním vydání najdete i příběh rodiny Heluzových. Jejich cihelna v Dolním Bukovsku má kořeny sahající až do roku 1876 a dnes v ní působí už šestá generace. Tradice tu není prázdné slovo – dědí se tu zkušenost, řemeslo i cit pro materiál. Z původní cihelny se pod jejich vedením stal jeden z největších evropských výrobců cihel, ale rodinný duch zůstal. Cihla z rukou Heluzových je víc než jen stavební materiál – je to pokračování jednoho dlouhého příběhu, který drží tvar a kvalitu, i když se doba mění. Děkujeme, že jste s námi – ať už od prvního čísla, nebo třeba od včerejška. Tohle jubilejní vydání je tak trochu naše radostná cihla do společné stavby. A budeme moc rádi, když si ho užijete stejně jako my jeho přípravu. PS: Na obálce tentokrát najdete redakčního psa Žofii, který letos oslavil neuvěřitelných 18 let – zřejmě i díky tomu, že se tak rád vyhřívá u kamen. A já jdu raději koupit dort, než mě Žofie sežere a redaktorky Jastrebnická se Srbovou pomluví!

Cihla – pálená hlína, která formovala svět

Text | Jitka Pokorná

Foto | archiv Kolem kamen, Brunner, Kamnářství Pelant, Kamnářství Jauernig, firetube, Kamnářství Fiala

Spojením hlíny a ohně vzniklo mnohé – i naše domovy. Pálená hlína v nejrůznějších podobách provází člověka tisíce let. V jejím vývoji se zrcadlí nejen technologický pokrok, ale i estetika, styl a kulturní potřeby každé epochy. Cihla není jen stavební materiál. Je to základ měst, vesnic, chrámů, ale i komínů, kamen a pecí.

Ohnivě srdce **Brunner** Feuer Iglu

Brunner HKD 5.1

Na počátku byla hlína. V období mezi lety 8300 a 6600 př. n. l. se v oblasti Jericha objevují první ručně tvarované cihly, které byly ještě sušeny na slunci. Pripomínaly bochníky chleba s otisky prstů jako důkaz lidského doteku. Byly to zárodky budoucích domů, první krok ke stavění bez kamene a dřeva.

V Mezopotámii se kolem roku 3000 př. n. l. začínají objevovat formy a první pálené cihly, odolnější než sušené. Pro jejich vysokou cenu se však používaly výhradně pro chrámy a paláce. V Babylonu za vlády krále Nabukadnezara (6. stol. př. n. l.) se z nich stávají nositelky výtvarného výrazu – glazované, ryté, s motivy zvířat a květin. Význam cihel se přesouvá z čistě technického i na estetický.

Římané zdokonalují techniku výroby cihel – suší je v sušárnách, vypalují v sofistikovaných pecích, a především je začleňují do velkých urbanistických celků. Cihly nesou oblouky akvaduktů, klenby lázní i topné systémy domů.

Po zániku Římské říše se na techniku pálení cihel na čas zapomnělo. Ve středověku se tyto znalosti pomalu obnovovaly. K výraznému rozšíření cihelné výroby dochází ve 12. století, kdy se cihly ze severní

Itálie šíří do severního Německa a dál. Vrcholného uplatnění dosahují v takzvané cihlové gotice, architektonickém stylu, který se rozvíjel v oblastech kolem Baltského moře – v Dánsku, Německu, Polsku a Rusku – tedy tam, kde byl nedostatek stavebního kamene. Cihla se zde stává hlavním stavebním materiálem pro chrámy, radnice i městské hradby.

Ve velkém měřítku se pálená hlína vrací na výsluní v období italské renesance. Tehdy se stává nejen základem staveb, ale i nositelem uměleckého výrazu. Zatímco cihla slouží k výstavbě paláců, lodžii a městských zdí, ze stejného materiálu – jen jemněji zpracovaného – vzniká řada dekorativních prvků známých pod názvem terra cotta, tedy v doslovném překladu „pálená země“. Reliéfy, římsy, dlaždice, sošky i střešní krytina nesou teplý odstín vypálené hlíny.

A právě z této linie vývoje – z cihelné hmoty, která sloužila stavbám – se vynořuje další příběh. Ve 13. století vzniká v alpské oblasti první kachel na kamna – keramický prvek vkládaný do konstrukce topidla. Zrodila se tak technologie, která umožnila hromadit a vyzařovat teplo s vysokou účinností. Pálená cihla se tak dá s nadhledem považovat za praprababičku keramického kachle.

Cihly na našich cestách potkáváme doslova na každém kroku

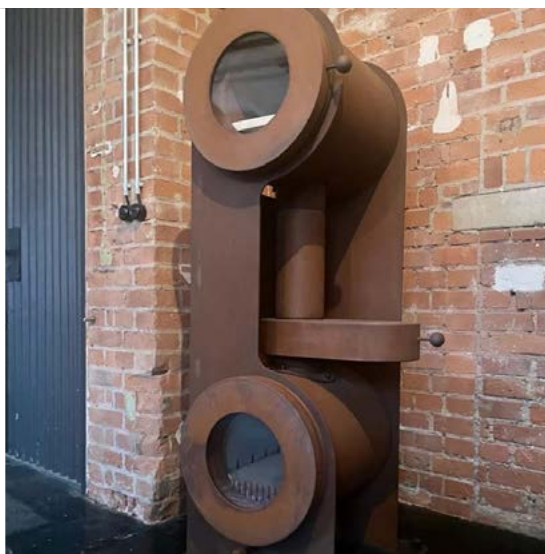
V 19. století přináší mechanizaci v oboru cihlářství – míchače jílu, lisy, a především Hoffmannova pec umožňující nepřetržitý výpal. Cihla se stává masovou a města začínají růst. Opravdu růst. V Čechách vznikají cihlové továrny, činžovní domy, školy, železniční stanice. Cihla formuje i vesnické usedlosti, stodoly a promítá se do komínů domů i továren. Doslova vytváří urbanismus měst, ale bezpočet cihlových komínů malých i velkých cihelen nacházejících se všude tam, kde je dostatek kvalitní hlíny, formují ráz české krajiny. Škoda, že nám dnes ve velkém mizí.

Pálená cihla nezůstala jen doménou řemeslníků a zedníků – ovlivnila také mnohé významné architekty. Mezi těmi, kdo v ní rozpoznali nejen funkční, ale i výtvarný potenciál, byli například Jan Kotěra či Josef Hlávka.

Kotěra cihlu mistrovsky využil například na Městském muzeu v Hradci Králové, kde kontrast mezi režným zdivem a bílými štukovými plochami vytváří nezaměnitelný rytmus fasády. Hlávka ji zase s citem uplatnil na budově Nemocnice u Apolináře v Praze.

Výrazná práce s cihlou se objevuje i ve 20. století – například na funkcionalistické budově Národního technického muzea na pražské Letné. A nelze opomenout ani Zlín, kde se cihla stala symbolem moderní architektury spjaté s průmyslem, bydlením i urbanismem. V rukou vizionářů, jako byl František Lydie Gahura, se proměnila v prvek, který formoval celé město.

Své pevné místo si pálená hlína udržela i v tradičním kamnářství, kde se cihla v různých podobách používá

dodnes. I když ji postupně i zde pomalu vytěsňují moderní materiály na bázi žáruvzdorného betonu. Mezi žebra se kladou tašky bobrovky, pomáhají zmírňovat žár na kachel a zvyšují akumulační schopnost. Ohniště bývají vyzděna z šamotových cihel, odolávajících extrémním teplotám, a jejich tvary se přizpůsobují konkrétním tahovým systémům. Ohřívárny kamen se často zaklápějí režnou červenou dlažbou, která nejen dobře akumuluje teplo, ale vytváří i vizuálně příjemný detail.

Cihlové pásy se dnes používají jako obklad krbových těles i jako zadní stěna za litinová kamna. Nejen z praktických důvodů, ale i pro svůj vzhled – teplý tón cihly krásně vyniká vedle studené litiny a dodává prostoru vyváženost.

Moderní komíny stavíme ze speciálních keramických tvarovek, které navazují na tradici, ale zároveň splňují současné technické požadavky. A když je potřeba zvolit dlažbu, která nebude soutěžit s výraznou glazurou kachlů, saháme po ručně vyráběné, neglazované. Je jednoduchá, decentní a zůstává krásná i s patinou, která vzniká jejím používáním.

Pálená hlína je materiál, který nestárne. Přizpůsobuje se dobře, ale neztrácí nic ze své podstaty. Je pevná i tvárná, skromná i krásná. Ať už ve formě cihly, kachle, tašky nebo dlaždice, stále nás všude obklopuje.

Protože pálená hlína je víc než jen materiál. Je to jistota, která drží pohromadě prostor, teplo i příběh.

Funguje vám Baťa?

Text | Ruth Jánská
Foto | Nadace Tomáše Bati, Martina Crlová

S ředitelkou Nadace Tomáše Bati Gabrielou Končítíkovou se setkávám v sídle nadace, vile Tomáše Bati ve Zlíně. Kávu dostávám do elegantního šálku s Baťovým citátem „Kdo si důvěřuje, umí žít“.

Začínáme si povídat o vile, topení, vaření a o kuchářce 99 sladkých teček Marie Baťové, a tak nemůžeme vynechat tuto zásadní postavu – Marii Baťovou – manželku Tomáše Bati, mimo jiné vynikající kuchařku a hospodyni. A to jiné je to důležité. Když se baví dvě ženy o další ženě, najednou se rozhovor automaticky stočí k hlavnímu tématu rozhovoru – úspěšné filozofii Tomáše Bati, která žije dodnes, a ředitelé a majitelé firem se neustále snaží objevit její kouzlo a aplikovat ji tak, aby zopakovali jeho fenomenální úspěch. Když mi Gabriela vypráví o výjimečných vlastnostech a schopnostech paní Marie, rychle se z kuchyně dostáváme do roviny zcela jiné – jejího vlivu na samotného Tomáše Baťu, jeho život a úspěch.

Právě jsme se dobře pobavily nad Vaší historkou s vnučkou Tomáše Bati Rosemarie Blyth-Bata, která byla překvapená, proč je ve většině receptů babičky Marie alkohol, když děda Tomáš nepil. Vy jste jí na to odpověděla, že děda ne, ale babička možná jo, aby s ním vydržela. Důvod pro alkohol v receptech se nakonec ukázal jako čistě praktický – konzervace surovin. Přivádí mě to ale na jasnou otázku. Věřím, že nebylo snadné najít k Baťovi ženu takovou, aby s ním vše zvládla. Bylo to opravdu tak náročné?

Úplně jednoznačně! Já říkám, že jestli má někdo dostat největší ocenění, tak ona. To je někdy taková černobílá

varianta dějin. To je pořád jenom Baťa a Baťa, a přitom to není všechno jen on. Sám často zmiňuje, že něco byl nápad jeho ženy. Ona byla jednoznačně ta, přes koho to teklo. V provozu domácnosti byla skvělá, ale to je jen okrajové proti tomu, jak pracovala se samotným Baťou.

Byla tedy pomyslným krkem, který otáčí hlavou svého muže?

Určitě, a ještě tak chytře, že to ta hlava tak úplně netušila nebo za to spíš byla vděčná. Ona ho naučila omlouvat se, zbavila ho strachu z angličtiny, ona ho naučila, že nemusí být vždycky slyšet, vidět a ječet, že se ty věci dělají i jinak, a hlavně, že on nemusí být jejich středobodem. Dostávají se mi do ruky dopisy z jejich cest, kdy bylo běžné, že Tomáš si nejdříve vyřeší obchod, pak si ale dali s Marií relax u moře a on jí diktoval své myšlenky a plány. Ona je zapisovala, ale samozřejmě uměla text i mírně upravit, aby měl ve finále lepší efekt. Byla klidná diplomatická duše a uměla ho zkrotit a zmírnit napjatou situaci, kde by Baťa už vybuchl. On to věděl a byl za to rád.

Byly pro něj ženy důležité i ve světě podnikání?

Baťa se velmi často radil s ženami, říkal že svět potřebuje víc ženské energie, ženy jsou lepší pro řízení byznysu, protože žena potřebuje především, aby věc fungovala. Aby to běželo, cokoliv - proces, spolupráce, ať to

funguje. Žena nepotřebuje být ta, kdo se postaví do čela a zařve: „Je to funkční díky mně, je to podle mě a já jsem si to vydupala!“. Žena je schopna i malinko couvnout, protože ví, že je to k dobru věci. Muži mají většinou to ego tak vysoké, že tohle nedokážou. K tomuto prozření mu pomohly také jeho sestry, ať už nevlastní Josefka, tak vlastní sestra Anna – spoluzakladatelka firmy. Také k tomu dost přispěla ta autonehoda.

Baťa měl autonehodu? Znáám jenom tu osudovou leteckou nehodu.

Ano, poměrně těžkou, v roce 1913, kdy mu bylo 37 let. Tehdy si dost uvědomil, že když umřeš, tak cokoli je navázané jen na tebe, tak s tebou odejde. Uvědomil si, že je nesmysl vše vázat jen na sebe. Když tady zítra nebudeš, tak svět bude opravdu téměř bez problémů fungovat dál, protože se přizpůsobí. V dějinách odešli velicí a svět se vždycky přizpůsobil. Zjistil, že když tu bude chtít zůstat trvale, bude to muset rozjet úplně jinak. Předávat zkušenosti a učit jiné lidi a oni budou vědět, že se to naučili u Baťů, že je to dobré a budou se tím řídit. Nebylo to o postavě, ale o filozofii.

A to je ono – fenomén Baťa, jeho filozofie. Popište nám základní pilíře, které jsou podle Vás zásadní a nadčasové. Co školíte na vašich seminářích?

Bezesporu to, že u Baťů lidi nejprve vedli k tomu, aby měli hodnotu sami v sobě. Nás k tomu dneska nikdo nevychovává, není to předmět ve škole, kde se učí sebehodnotě a tomu, aby člověk byl prospěšný pro společnost. Ale z té sebehodnoty pramení všechno. Lidé s nízkou sebehodnotou se mohou vydat dvěma směry. Bud' se velmi podhodnocují, nebo je tam silné ego, které nepřipustí, že bych v něčem selhal. To je velmi limitující. Baťa si uvědomil, že sebehodnota je hlavním předpokladem k tomu, aby byl člověk v životě šťastný. A může být šťastný denně, a to jen proto, že cítí hodnotu sám v sobě, protože má vědomí, že kdyby během dne nastalo cokoli, tak si umí poradit nebo ví, za kým jít. Je to třeba i o té práci s egem – nebudu taková egoistka, že když se mi něco stane, tak to nikomu neřeknu. Normálně se můžu zvednout a jít to říct někomu, kdo mi rád pomůže.

A pak pochopil jednu zásadní věc. Firma má vždycky jen 24 hodin za den, stejně jako každý člověk, a když chce růst, tak potřebuje tomu ten čas věnovat. Může růst jenom z energie, kterou dokáže vyprodukovat. Ta je závislá na tom, kolik energie dokáže vyprodukovat každý jednotlivec, který je v té firmě. A tím přišel na to, že lidi úplně kašlou na sebe. Vůbec neřeší, z čeho se bere jejich energie. Já se vždycky na svých kurzech ptám, kdo z vás byl už někdy na kurzu spaní?

Kurz spaní? Proč? Co se tam naučím?

To je přesně ono – to naše ego – přece spíme od mala,

Marie Baťová

umíme to, ale nikdo se v tom nevzděláváme víc. Odkaz Baťa říká, že emoční stabilita je až o 30 % vyšší, pokud se člověk umí kvalitně vyspat. Říká, že celý management a řízení lidí začíná tím, že člověk jde do práce vyspaný, najezený a se zážitkem. Běžte řídit dílnu dvaceti nevyspaných, špatně živěných a špatně zaplacených lidí – co tam chcete tvořit? Nic! Velmi se tomu už tehdy ve firmě věnovali. 7-8 hodin kvalitního spánku je základ. Jak člověk vnímá sám sebe, takovou optikou vidí svět. Naprosto selský rozum. Když je člověk vyčerpaný s nízkým sebevědomím, tak nemůže tvořit, jen ho to otravuje, vidí, co nefunguje, co je špatně, to je jeho denní rutina, a to se musí změnit na začátku.

Baťova vila

Přitom dnes často slyšíme od manažerů nebo politiků, o čem sní, když náhodou spí, nebo že pracují 20 hodin denně.

To je úplná blbost, nesmysl. Chytáte profesní slepotu a tělo je vyčerpané. Mohla bych vás hodinu bavit historkami, jak se Baťa učil spát. A to je člověk, který práci měl rád, ale on se musel naučit od ní odpojovat, aby ji viděl střízlivějším pohledem.

U Bati byli přelomoví i v tom, že vzdělávali oba partnery. Uvědomili si jednu věc – vy si to můžete ve firmě udělat jakkoliv krásné, ale člověk pak odchází domů, a pokud tam to krásné není po stránce energie a komunikace, tak to, co během 8 hodin nabyl v práci, doma

ztratí a po 16 hodinách se vrátí a vy můžete začít znova. Měli kurzy na komunikaci s partnerem, jak se naučit být na sebe milí, chtěli po vás, abyste napsali 10 věcí, kterých si vážíte na svém partnerovi. Je běžné, že se lidi pohádají, ale je důležité vidět, na čem ten vztah stojí a co je dobré. My jsme naučeni vidět ty negativní drobnosti – rozházené ponožky, nádobí na lince, špatně zaparkované auto atd. Ale to, v čem ten partner je dobrý, v čem nás podpořil, už většinou nevidíme nebo nám to přijde jako samozřejmost. Oni je učili vytáhnout to dobré navrch, a to negativní ne že prominout, ale říct s úplně jinou energií. Protože je rozdíl, když člověk na někoho ječí, že zase něco neudělal, nebo v sobě najde energii vysvětlit, proč je to problém.

Co ještě školili?

Kurzy, které se týkaly zdravého stravování, pohyb, dechová cvičení, spánek, velkou plejádu kurzů o mentálním zdraví. To si myslím, že je něco, v čem nás Baťa může inspirovat v současnosti. My jsme dnes všichni orientovaní na výkon, aby bylo splněno. Ale už se moc nedíváme, za jakých podmínek, s jakou energií, a to pro něho bylo důležité, protože ke každé činnosti v té firmě vzniká emoční vazba. To oni tehdy vnímali, velmi jim záleželo na tom, jakým způsobem lidé přemýšlí. Pro ně pozitivní vidění světa není legrace, o které si můžeme povídat nebo číst. Lidi vám řeknou: „Jo, já si o tom poslouchám podcast“. Pro Baťu by to bylo málo, oni ve firmě opravdu trénovali. Pravidelná krátká cvičení. Jedno základní je, že třeba pravidelně minutu denně popisujete, co je kolem vás pěkné. To je takové zvláštní a najednou za měsíc nebo dva vám partner přijde hezčí, děti jsou schopnější, život je tak nějak lepší.

A začnete se cítit lépe...

No jistě! Protože vám nelítá kortizol. Je to tak propojené a to je jeho nádherný selský rozum. Pořád bychom chtěli lepší lidi a nějak je vzdělávat. On říkal, že to není potřeba, stačí, aby si lidi uvědomili, že jsou dost dobří. Když jste přišla do firmy Baťa, chtěli po vás vědět, v čem jste nejlepší. A pro lidi je to dneska tak intimní otázka! Pro ně je to, jak kdybyste se ptala, kolik vydělávají nebo jak jim to sexuálně klapě s partnerem. Úplně vidíte, jak se stáhnou.

To spíše ti méně sebevědomí? Nebo je to tak ne-tradiční otázka?

Celkově všichni. Nejsou naučeni o tom přemýšlet. Víte, co je největší legrace? Zeptejte se lidí, v čem by se měli zlepšit. Oni vám vysypou deset věcí. To je nastavení mozku. Jak přemýšlíte o sobě, tak většinou přemýšlíte i o všem ostatním. To je naučený vzorec. Všechno se ti tvoří s tím, že máš hodnotu a za něco stojíš, protože přemýšlíš, jak bys to posunul. Kdežto ten druhý přemýšlí, že není dostatečně dobrý, krásný, vzdělaný. On kolem sebe vytvoří nedostatečno a má pocit, že ho musí něčím doplnit.

Jak to může člověk ovlivnit?

Neskutečně to ovlivňuje třeba strava. Nejvíc psychiku člověka ovlivňuje poměr cukru a bílkovin, potřebujeme dostatek bílkovin a eliminovat cukr, aby psychika fungovala, jak má. Abychom nebyli vyčerpaní. To jsou tak zajímavé věci a baťovský tisk je jich plný. My to dneska všechno víme a je nám to stejně k ničemu, protože to nepoužijeme.

Zajímalo by mě, když školíte management, majitele firem – jedna věc je objednat si školení a nahnat lidi, ať si to poslechnou, ale druhá je ta každodenní

vědomá práce. Jaká je praxe? Věnují se tomu firmy opravdu do hloubky? Jakou máte zkušenost?

Já si většinou myslím, že oni neví, co kupují. (smích)

Oni si myslí, že když Baťovi to fungovalo, tak oni to koupí a bude to fungovat i jim?

Ne, ještě jinak. Ono je to inspirativní, ono to funguje, tak pojďme si to říct. A teď najednou skončí přednáška a lidé jsou opravdu většinou překvapeni z toho, že to není žádný návod. Není to ani o tom, co já budu říkat lidem, já musím začít u sebe. Pro spoustu lidí je to velmi osvobozující a to já říkám o tom odkazu často. Je velmi laskavý v jeden moment a velmi krutý v druhý moment. Ta laskavost je v tom, že když chcete, opravdu můžete. Není problém baťovsky růst. Často zazní otázka, jak Baťa lidi donutil. Nedonutíš dospělého člověka. Je to jen o tom, že on chce mít lepší život, ví, že to dokáže změnit. My totiž všichni čekáme, až se objeví skvělá práce, partner, přátelé, pilulka, zážitek a pak až bude to štěstí. Ale to je nesmysl, svět bude pořád stejný. Jen ty ho můžeš vidět lépe. I tím, že dodržuješ pitný režim, tělo je najezené, odpočaté a má zážitky.

U Bati asi zaměstnanci trávili hodně času školením?

V tomhle byli velmi milostiví, cvičení byla krátká, stručná, moc se s tím nepárali, už tehdy se říkalo, že lidi nemají čas zdlouhavě studovat. Na druhou stranu je to opět velmi kruté – on to totiž za vás nikdo neudělá. Ani dnes po sto letech se všemi technologiemi neexistuje, že vy nebo já nebo kdokoliv by někomu zaplatil, aby za něj spal a on měl energii. Aby se za mě někdo cítil dobře, za mě se napil, najedl, aby za mě někdo cítil sebehodnotu.

Je to tedy vlastně úplně jednoduché a všichni to tak trochu děláme?

Znáte naši knihu Inspirace Baťa? Lidi to čtou a jsou v šoku, že je tak jednoduchá. My to všechno víme, známe, ale oni byli nadčasoví v tom, že to už tehdy zapracovali do firemní kultury. Ta kultura to lidem neustále opakovala, udělali na to kurzy, uzpůsobili tomu firmu. Ano, na nějakou dobu je to zpomalilo, ale pak jim to dalo neskutečný náskok.

Museli to ale vzít do detailu a opravdu na tom pracovat?

Nikdy nezačnou všichni, ani všechny nenadchnete najednou. Tady se spouští jiná věc – československá zavisť. Když vidíte, že to funguje někomu, tak kolem toho chodíte a říkáte si, když můžou oni, tak my taky. Nejsme hloupí, když vidíme, že je něco funkční, tak to začneme zkoušet a tím se to celé rozpojuje.

Znáte tedy případy, kdy se podařilo metody úspěšně aplikovat v dnešních firmách?

Jistě že ano! Ty firmy se s tím snaží pracovat. Vidím velkou změnu ve společnosti k pozitivnímu. Když jsem začala školit baťovskou službu „Prvně vybuduj sám sebe“, asi před pěti lety, tak lidé reagovali zdrženlivě „... no, to se mi úplně nezdá..., že by to ten Baťa takhle..., že by to bylo tak jednoduché?“ A teď je to ve fázi „hele, my víme, že je to jednoduché, že to jde, že ten mindset už je úplně jiný, ale pojďte nám říct, jak tady konkrétně toto bychom u nás mohli řešit.“

Znám ale také firmy, hlavně u nás v kraji, kde se rádi na Baťu odkazují, napíší si citát na zeď v zasedací místnosti, ale ty hodnoty tam nejsou.

Ne! To jsou dvě úplně odlišné věci. Baťa není o tom, že si někde dáte citát nebo plakát. To by bylo opravdu velmi jednoduché. Baťa je o tréninku. Znáám lidi, kteří mají všechnu baťovskou literaturu, odkazují se na něj, přitom kolem Bati to ani nešlo! Proto říkám, že ho nepotřebujete dlouze studovat a sbírat. Stačí ho trénovat, začít to žít a on až vám začne fungovat, vás to začne bavit. Protože se mění mysl.

Máte konkrétní zkušenost?

Mám krásný příběh. Měla jsem na kurzu paní, která se svým mužem byla už přes 40 let, oba ještě pracovali a ona si uvědomila, že jí po letech vadí, že se z manžela stal ten typický bruchoun. Přišel domů, ona mu dala jídlo, ptala se, co v práci, a on na to: „Nic, blbý.“ A jí to vadilo, tak si zavedla baťovské – řekni mi tři věci, které

Nadace Tomáše Bati
Posláním nadace je uchování
baťovské historie a tradice, ale
i podpora nejrozličnějších projektů
zaměřených na zdravý rozvoj
prosperující komunity ať už
v oblasti sociálního či kulturního
rozvoje, vzdělávání mládeže
a podpory nejrozličnějších
podnikatelských aktivit.

se ti dnes podařily. Chlap byl vzteklý, ale ona se ne-nechala odbýt a nedala mu to jídlo, dokud jí ty tři věci neřekl. Tak on jí vždycky něco řekl, aby se jí zbavil a najedl se. Ale časem začal být nervózní, protože věděl, že to přijde, tak už během dne měl momenty, kdy si uvědomil, že se mu něco podařilo a zlepšila se mu nálada. Pak se přiznal, že zhruba po třech měsících ho jeho žena nejvíce naštvala tím, že mu ten Baťa začal fungovat. On šel na poradu, kterou nemá rád, a přistihl se, že si říká, ona bude rychlá, půjde to dobře a já večer Marušce řeknu, že se to podařilo. Stačí 6-8 týdnů dodržovat. I minuta denně, ale pravidelně. Nezávisle na sobě se mi začaly hromadit zprávy od lidí. Zjistili, že když se dneska dívají na svou fotku, tak nehledají chyby. Najednou si říkají, aha, tady se hezky smějí, tady hezky stojím. Opravdu to v praxi funguje. A pro lepší fungování firmy nepotřebujeme lepší zaměstnance, ale lepší lidi! Jenže neexistuje doba, kdy vyjdete na ulici a oni tam budou. Je to nikdo nenaučil, doma ani ve škole, tak to musí učit firma. Jaká je firemní kultura, taková je nálada ve společnosti. Hodit si Baťu na zeď je super, ale nic to nemění.

A Vy sama na sobě experimentujete, trénujete, převzala jste jeho metody. Funguje vám Baťa?

Já se Baťou zabývám přesně osmnáct let a funguje mi tak 3 roky. A to je neskutečný rozdíl! Lidé říkají, že mám určitě obrovský náskok, ale já bych řekla, že mám spíš dost velký skluz.

Čekala bych upřímně taky víc let „fungujícího“ Bati.

Je to opravdu velký rozdíl ho číst a studovat, psát a přednášet. To je light disciplína. Ale denně si to nastavit do života, to je jiná. Měla jsem tehdy takové prozření. Řekla jsem si, já bych o tom nemusela jen mluvit, já bych to vlastně chtěla zkusit. A za tři roky mám tak pěkný život, on je čím dál náročnější, hektičtější a mně je to ne že jedno, já to zvládám.

Je důležité, že jdete příkladem.

Mě se lidé často ptají, jestli to všechno zvládám. No to bych byla pánbůh, kdyby jo! To jsou všechny ty tipy, triky a rady, kdy a s čím začít. Mám teď za sebou těžké dva měsíce, v dubnu a květnu je pro nás sezóna. A když to nastane, já začnu být nechutná! Ale vím, že musím spravit pitný režim, přidat jídlo, spánek, vydýchat ty věci. Dělat ta pravidelná baťovská cvičení, jako psát si denně třeba ty tři věci, za které se chvám. To neskutečně uklidňuje. Nebo minutu denně popisovat, co je pěkné. Všimla jsem si, že sedím v kanceláři, píšu, přestane mě to bavit a najednou si ve své vlastní kanceláři popisuji, co je kolem pěkné, a mně to dělá radost. A pak pokračuji dál. Dělán to tak před každou přednáškou nebo když tvrdnu někde v zácpě. Nikdy by mě nenapadlo, kolik je v koloně na dálnici u Brna pěkných věcí. Opravdu to má vliv na ten kortizol, vy se tím uklidníte.

Opět to zní jednoduše a je to osvěžující příklad, ale spousta lidí to nezvládá.

To je to, že my jsme naučení, že aby to fungovalo, tak to buď musí být náročné, nebo drahé. A tohle není. Takže my tomu moc nevěříme.

Kdyby Baťa žil dnes, z čeho by byl nadšený, jak by pracoval?

Myslím, že by miloval AI a všechny technologie. Ne z toho hlediska, jak se na to díváme my, že je to super - AI nahradí lidi, nebudeme je muset platit. On říkal, že kdykoliv lidskou práci dokážeš nahradit strojem, tak toho využij, ať se lidi věnují lidem. Vytvořil by více pomocných konzultačních pozic. On věděl, že můžete lidem dát cokoliv chcete, ale pokud nevzbudíte zájem a vášeň, dál se neposunete. A to nedokáže stroj, ale jen nadšený další člověk. My dnes lidem v práci dáváme spoustu benefitů, ale oni je nevyužijí. Spíše čím dál víc ocení někoho, kdo s nimi bude mluvit.

Kdyby za ním přišel nešťastný zaměstnanec, že se bojí vyhazovu, protože ho nahrazuje AI, co by mu řekl?

Ano, v té tvé současné práci tě nahradí, ale já vytvořím jinou, která tě bude bavit ještě víc.

Děkujeme za Váš čas a velmi inspirativní rozhovor. Věříme, že pro naše čtenáře bude tento rozhovor hezkým zážitkem, který jim vylepší den. Tedy zcela v duchu fenoménu Baťa!

Gabriela Končítiková

Ředitelka Nadace Tomáši Bati, lektorka, spisovatelka. Fenomén Baťa je její životní vášní. Dlouhodobě se věnuje odkazu Tomáše Bati, přednáší na vysokých školách, konferencích a fórech, vede kurzy a zabývá se tématem firemní kultury firmy Baťa a její aplikací do současného podnikatelského prostředí. Je zakladatelkou projektů Inspirace Baťa a Akademie Baťa. Je autorkou řady knih s baťovskou tematikou, mimo jiné knih Inspirace Baťa a Inspirace Baťa II, která se stala bestsellerem roku 2024.

Želetavská kamna Zeus +1 řada
kachel Rámeček, Glazura Alabastr L 316
kachle Kamnářství Bechyně

Blackout nepřijde s varováním. Ale vy můžete být připraveni

Text | AEVD
Ilustrace | Petra Žabová

Evropa zažila dva velké blackoutu během jediného měsíce. Nejprve se do tmy ponořilo 28. dubna Španělsko. O pár týdnů později následoval výpadek v jihovýchodní Francii. A tzv. blackoutů bude podle odborníků přibývat. Jsme na ně připraveni?

Výpadek proudu, který na konci dubna zasáhl Pyrenejský poloostrov, zejména Španělsko, byl největší v historii země. Příčinou zřejmě byly extrémní teplotní výkyvy, které poškodily vedení velmi vysokého napětí. Významnou roli přitom sehrály i obnovitelné zdroje – v době výpadku pokrývaly téměř 80 % zatížení přenosové soustavy.

Jen o měsíc později se bez proudu ocitla jihovýchodní Francie. Blackout tam zasáhl i filmový festival v Cannes. V tomto případě se mluví o sabotáži – hořela rozvodna a někdo přerušil stožáry vysokého napětí. Pak si pustíte zprávy a slyšíte informaci o chipech v solárních panelech vyráběných v Číně, které jsou schopné vytvořit ono obávané přepětí sítě.

A teď si upřímně řekněme – jsme všichni na takovou situaci připraveni?

Nejde o strašení. Odborníci na energetiku varují už roky: stárnoucí infrastruktura, výpadky sítě, přetížený systém, geopolitické napětí, kyberútoky nebo jenom obyčejná letní bouřka, při které popadané stromy

poničí elektrické vedení. Nevíme, co přijde. Ale víme, že spoléhat se na „někoho nahoře“ nemůžeme. Nejde o to, být připraven na konec světa. Ale na obyčejný výpadek proudu. A přitom mít klid, že doma je o nás a naše blízké postaráno.

Kamna, která hřejí i bez proudu

Když se zhasne, většina domácností končí. Bez světla, bez topení, bez vody. Ale vy to tak mít nemusíte.

Kamna a krbové vložky na dřevo fungují i bez zásuvky. Bez čerpadla. Bez displeje. Bez hlášky „offline“. Kamna hřejí i bez proudu. A víc než to – můžete na nich uvařit vodu, usušit u nich mokré oblečení, rozmrazit zásoby. Když venku mrzne a nejede kotel, není to romantika, ale noční můra. A vy máte řešení.

Tohle není návrat do minulosti. Tohle je zdravý návrat ke kořenům, ale v moderním pojetí. Dnešní kamna umí být ekologická, účinná a krásná. Už žádný černý kouř. Jen spolehlivé teplo, které zvládnete obsluhovat jednou rukou.

Nezávislost má dnes větší cenu než kdy dřív

Moderní kamna na dřevo nejsou přežitek. Jsou to spolehlivá a technicky ověřená zařízení, která fungují i v podmínkách, kde všudypřítomná elektrotechnika selhává. Právě proto je nesmyslné je zatěžovat dalšími prvky závislými na elektřině – čidly, řídicími jednotkami, bezpečnostními pojistkami připojenými k síti.

Při výpadku proudu potřebujete, aby fungovala bez kompromisů. A přesně to dřevo umožňuje.

Zodpovědnost je volba

Kamna a krbové vložky na dřevo fungují desetiletí, bez složité údržby, bez závislosti na sítích. Kdo je připraven, není překvapen.

A kdo má doma kamna, má jistotu, kterou žádný výpadek neohroží.

**Topíte dřevem? Přemýšlíte, že začnete?
Jste kamnář, kominík nebo prodáváte
topidla?
Hledáte vychytávky, jak šetřit palivo
a topit ekologicky?**

Pak se za námi stavte na veletrhu
FOR ARCH 2025 – největší stavební akci roku.
**Hala 5, stánek Asociace pro ekologické vytápění dřevem
(AEVD)**
16.–20. září, PVA EXPO PRAHA – Letňany

Ukážeme vám, jak má vypadat moderní topení dřevem.
Poradíme, co doporučit zákazníkům.
Probereme vaše zkušenosti z praxe.
Představíme novinky, školení, inspiraci.

Ať už řešíte cokoli – od suchého dřeva
po normy a emise – tady se to dozvíte.

Přijďte si popovídat.

Na rovinu.

O věcech, které hoří.

Více na www.forarch.cz a www.aevd.cz

**ASOCIACE
PRO EKOLOGICKÉ
VYTÁPĚNÍ DŘEVEM**

Ubytování DARmyšl No.13 – otevřený cihlový krb

Modrá glazura v kombinaci s režnou cihlou, realizace Kamnářství Josífko, kachle Kamnářství Bechyně

Westbo Carl

Až vyrostu, budu KRBY Jurčák

Text | Jitka Pokorná, Ruth Jánská
Foto | KRBY Jurčák

Jsou rodiny, kde si každý jde svým směrem, řemeslo se nepředává z otce na syna ani z matky na dceru. A potom jsou ty rodiny, kde se povolání nebo řemeslo táhne jako červená nit dlouhým rodinným příběhem. Jedna taková je i rodina Jurčáků, s jejíž dvěma zástupci jsme si povídali v showroomu firmy KRBY Jurčák v Lípě u Zlína o rodinné i firemní historii, povaze dnešních zákazníků, specifickém zlínském i moravském trhu, i o tom, jestli řemeslo dál předají svým synům a dcerám.

My jsme s vaší rodinou začali spolupracovat úplně na začátku, zhruba před 20 lety, a to ještě s vaším tatínkem, Jiřím Jurčákem starším. Tehdy ještě pracoval sám?

Petr: To bude asi i více než 20 let. Tat'ka začínal v kamnařině sám, když se s jeho tehdejšími společníky dohodli na rozdělení jejich stavební firmy, to bylo kolem roku 2002. Tady brácha Jirka byl tehdy ještě malý a já byl na škole v Praze.

A jaký je dnešní stav, kolik je Jurčáků ve firmě?

Jiří: Čtyři sourozenci, tři bráchové a jedna sestra, tat'ka už je v důchodu.

Zapojuje se tatínek ještě do chodu firmy, radí vám?

Petr: Nene, plně si užívá důchod.

Jiří: Tehdy, když jsem ještě pracoval u táty, tak on už se

pomalu chystal do důchodu a já měl nějakou svoji představu, tak jsem se na to po čase vrhl rovnou sám. A bylo ze začátku tolik práce, že se ke mně brzy přidal i mladší brácha Tomáš. Nebylo to vůbec lehké, byl jsem tady na Moravě nejspíše první, a možná dokonce jediný, kdo začal dělat uzavřené akumulární stavby. Ale zpočátku o ně tady nikdo nestál. Lidé tu technologii neznali. Já jsem ty první roky, kdy jsem pracoval samostatně, prakticky nebyl doma. Byl jsem pořád v Čechách, tam byly ty zakázky na akumulární topidla, hlavně tedy akumulární krby. Byla opravdu práce to architektům a projektantům u nás vysvětlit.

Bylo to kupní silou nebo opravdu jen neznalostí?

Petr: Myslím, že to vůbec není kupní silou, to se tak asi nedá říct. I tady na Zlínsku jsou velmi drahé stavby.

Jiří: Tady mi tenkrát řekli: „Vy jste se snad zbláznil! Vaše cenová nabídka je vyšší než od konkurence a o hodně!“

Sourozenci Jurčákoví a za nimi, jak jinak, Zlín

No jo, ale s tou konkurencí byla neporovnatelná! Ano, bylo tam víc materiálu, ale mělo to svůj logický důvod. Lidi měli od svých známých, kteří už měli postaveno, nějaké informace, kolik je stál třeba jejich krb (ale teplovzdušný!) a já jsem si řekl o výrazně vyšší cenu za akumulační stavbu a oni to nechápali. Za co? No za něco úplně jiného, co tady nikdo nedělal. Opravdu hodně vysvětlování tenkrát muselo být, ale naštěstí doba se posunula a dnes je to jiné.

Takže tatínek šel do důchodu, Jirka si udělal vlastní firmu a pozval zbytek rodiny?

Petr: Bylo to ještě jinak. Jirka měl trochu jinou představu, byl mladý, prosazoval třeba právě ty akumulační stavby, které táta nedělal. Jirka v nich viděl, z dnešního pohledu velmi správně, budoucnost. Rozhodl se, že to zkusí na vlastní triko. Já jsem tehdy byl v Praze, tam jsem měl svoji práci, závazky, už jsem měl i rodinu, ale

Jirku jsme s mojí ženou podpořili, protože i já jsem tak nějak vnitřně cítil, že to, co dělám, není napořád. Já jsem dělal auditora - finance, účetnictví, ale věděl jsem někde v hloubi duše, že jednou s tím skončím. Strašně mi celou moji auditorskou kariéru vadilo, že netvořím nic hmotného. Čas běžel, Jirka měl těch zakázek čím dál více a už je přestával stíhat, takže si přibral našeho nejmladšího bráchu Toma a takhle začali válčit spolu, a to se blížíme k roku 2019. Když jsem potom skončil s tou auditorskou činností, přestěhovali jsme se z Prahy zpátky do Zlína, řešil jsem, co dál. Přišel jsem tehdy za kluky, co by na to říkali, kdybych to zkusil s nimi.

A já bych řekla fuj, auditor, to nechci. Ještě bys nám ve firmě dělal dusno. (smích)

Petr: Ze začátku to bylo takové zdrženlivé, což mě vůbec nepřekvapilo, ale já jsem do toho tenkrát šel s tím, že bude trvat nějakou dobu, než se všechno naučím.

Všechno pro mě bylo úplně nové, prostě úplně nový svět. Na druhou stranu jsem viděl, že bratrům taky něco můžu přinést, jiný pohled na věci, řád a pořádek, řízení zakázek, svoje znalosti. Že když to spojíme, tak by z toho mohlo vzejít něco dobrého, což se teď po těch letech ukazuje, že to nějaký smysl mělo.

Jiří: Nás tehdy napadlo, že teď s ním můžeme vybudovat něco ještě lepšího, o čem se často jenom mluví, ale nerealizuje.

Petr: Takže tehdy jsem se do toho ponořil, možná tomu trochu pomohla i ta covidí doba, kdy jsme byli zavření, takže já jsem rok na homeoffice zaváděl různé systémy, začali jsme hledat prostory k pronájmu a časem jsme našli tyto, ve kterých teď vedeme rozhovor. Zároveň jsem si hned začal v Praze na Jarově dělat rekvalifikační kamnářský kurz, což mi dalo neskutečně moc. Začal jsem s kluky pracovat na stavbách. Vzpomínám si, že první akumulací krb – tady nedaleko ve Štípkě – jsem po nějakém roce a čtvrt udělal úplně sám. Jirka tam šel jen dodělat štuk.

Takže teď máme tři Jurčáky, ale je tu ještě sestra, co ta má ve firmě na starosti?

Petr: Ta už je vdaná, takže není Jurčáková, ale my ji tak pořád bereme (smích). Hned od samého začátku jsem cítil, že kamnařina bude taková ta hlavní noha, na které budeme stát. Ale měl jsem i takovou vizi a představu, že bychom se mohli věnovat i prostému prodeji, a to i online prodeji. Takže jsme vyvinuli e-shop a na tom právě pracuje naše sestra Zuzka asi třetím rokem, a tak nějak postupně to vyvíjíme, doplňujeme produkty, zpětnou vazbu od zákazníků máme solidní. Ale je to těžké, konkurence je velká a tvrdá a chce to i významnější investice. Ten trh v online je dnes velmi satureovaný, cenotvorba je pokažená, ceny reklam vysoké. Tudy pro nás úplně cesta nevedla, rozhodli jsme se všechno si dělat sami bez pomoci agentur i za cenu, že ten vývoj e-shopu bude pomalejší. Chceme se naplno věnovat hlavně tomu, co nás každý měsíc živí. Takže jsem se přepnul do role, že jednáme se zákazníky, připravuji cenové nabídky, chystám klukům podklady, objednávám materiál. Plus samozřejmě veškerá nutná administrativa, účetnictví, daně.

Jiří: Už se o tyto věci nemusím starat já, a mám tak víc času na stavbách.

Tolik sourozenců a všichni máte děti, logicky mě napadá, jak to vypadá s další generací Jurčáků?

Jiří: Ano, samozřejmě, zatím jsou to spíš takové humorové vsuvky, když někde sedíme s rodinou. Ale u Petra i u mě už byly kolikrát na syny narážky typu: „*Kluci, musíte být silní, abyste mohli převzít tatínkovu firmu.*“

Petr: Já jsem třeba teď potřeboval konečně vyhodnotit inventuru zásob. Tak jsem říkal dceři, která už má 11,

pojď, Míšo, já tě něco naučím a ty mi tím hodně pomůžeš. Tak mi přetukala do excelu inventurní sestavy a hrozně ji to bavilo. A mně tím ušetřila hodiny práce.

Takže nenápadným nenásilným způsobem děti připravujete na převzetí firmy?

Petr: V podstatě ano. Náš syn, aktuálně má 7 roků, tak když se ho někdo zeptá, co bude chtít dělat, až bude velký, tak odpověď je automatická: „Já budu KRBÝ Jurčák!“. Bez rozmyšlení. Ne kamnář po tatínkovi, rovnou vysype tu značku KRBÝ Jurčák!

Jiří: Syn už se mnou byl mnohokrát na stavbě u klientů, s architekty, hlavně v létě o prázdninách.

A jak se pracuje v rodinné firmě? Kamnářství jsou často rodinné firmy, takže znám pozitiva i negativa. Jak je to u vás?

Petr: (smích) Ano, má to pozitiva i negativa. Stěžejní byly hlavně ty první dva tři roky, kdy si to sedá. Já jsem měl jinou představu, jak se co má dělat, kluci byli taky na něco zvyklí. Musel jsem se naučit respektovat, že třeba nějaké věci nějak dělají, a na druhou stranu kluci se zase museli přizpůsobit nějakým mým věcem. Dneska se dá říct, že až na běžné provozní neshody firma funguje dobře.

Jiří: Já bych řekl, že víc než dobře.

Petr: Na tu celkem krátkou dobu, co spolu jsme, určitě. Ten první rok kluci dělali sami, já jsem se postupně zapojoval. Taková perlička – v době, kdy ještě Jirka působil sám, neřešil vůbec smlouvy se zákazníky! To už z dnešního pohledu neexistuje.

Jiří: Mně ty smlouvy lezly na nervy (smích).

Petr: Na jednu stranu se musíme chránit my, ale také postupem času je velká většina zákazníků začala přímo vyžadovat. Takže toto se muselo vyřešit. Naše první verze smlouvy o dílo z roku 2020 měla 2 A4 strany, dneska už je to 6. A vypadá to tak, že se nevyhneme ani nějakým všeobecným obchodním podmínkám.

Takže ty si, Petře, děláš tyhle papíry a máš na starosti prvotní styk se zákazníkem?

Petr: Ted' je to, řekl bych, tak napůl. Já víc času trávím tady na showroomu, takže řeším třeba neohlášené zákazníky, kteří přijdou přímo sem. Navíc zastřešuji náš e-shop, takže poptávky, které přicházejí touto cestou, z většiny vyřizuji sám, ale je pravda, že čím dál více jich předávám k vyřízení i Jirkovi. Jirka má zase víc kontaktů s architekty a projektanty, takže značnou část zakázek máme i díky těmto jeho konexím.

A nejmladší bratr jen staví? A kdo u vás staví nejčastěji?

Jiří: Tomáš jen staví. A momentálně z nás třech rozhodně i nejvíc. Do konce roku jsem s ním jezdil po stavbách

Kamnová vložka **Brunner** HKD s tahovým systémem a topnou stěnou v obývací, kuchyňská varná plotna s troubou, kachle kamnářství Bechyně, realizace v obci Ublo u Vizovic

a pak už si to víceméně převzal. Hodně to teď visí na Tomovi, protože my s Petrem trochu laborujeme se zády. Musíme teď držet všichni při sobě. Myslím ale, že ho stavba opravdu baví. A ještě má k tomu své umělecké zájmy, kreslí realistické kresby moderních supersportů.

Vy vůbec všichni tíhnete k nějakému umění a máte v sobě kreativní stránku?

Petr: Já vlastně ještě nevím, jestli něco takového v sobě mám. Zrovna se chystám doma něco namalovat na zeď a vyzkoušet, jestli to půjde.

Jiří: Jo, takže si chceš vyzkoušet zrovna úplně to nejtěžší (smích). Já maluju, ale už jsem se k tomu zase pár let nedostal, není čas.

Když jste takhle kreativní, tak kdo u vás kreslí návrhy?

Petr: Řeknu upřímně, že v naprosté většině nekreslíme. Ty akumulční krby se často hodně podobají a jsou to většinou v podstatě velmi jednoduché stavby, takové

„krabice“. To pak nemá moc smysl kreslit nebo tvořit nějaké vizualizace. Ale jsou případy, kdy to smysl samozřejmě má. Pak většinou má zákazník nějaký grafický návrh už od svého architekta nebo interiérového designera, nebo jej zajistíme my. Někdy je ale potřeba zákazníkovi zhotovit alespoň nějakou skicu. Zrovna nedávno jsem připravoval skicu jednoho kachlového krbu s ležením.

Jiří: Já bych to dělal, ale není na to absolutně čas a těch kachlových staveb, kde to ty grafické návrhy dávají největší smysl, nemáme tolik. Většinou děláme modernu, ocelové obložení, klasický kamnářský štuk nebo stěrka. V podstatě platí to, co už řekl brácha.

To je skvělý oslí můstek k tématu tohoto čísla. Jsme ve Zlíně, ten má silnou architektonickou linku. Dá se říct, že mají lidi ve Zlíně jednotnou linku i v kamnářských stavbách?

Jiří: Ano, mají. Řekl bych hodně.

Jiří a Petr Jurčákovi, majitelé firmy KRBÝ Jurčák s.r.o.

A není to jen dobou, že teď se dělá podobně v jednom stylu, trendu. Anebo je opravdu Zlín specifikum?

Jiří: Znáte Zlín? Ty nové zástavby kolem města? To je všechno stejné, jak přes kopírák. To je funkcionalismus. A ti lidi tohle chtějí.

Petr: Já bych řekl, že ty moderní krbové obestavby, které děláme, se do těchto domů prostě hodí. Naprostá většina zákazníků chce, aby to vypadalo jednoduše, žádné výstřelky. Aby to kopírovalo jednoduchý styl domu.

A děláte i topeniště pro baťovské domky?

V naprosté většině případů tam skončí něco malého s nízkým výkonem. Tam není moc možností, je to malé. Krb se tam nevejde. Často tam bývá problém s nosností, to jsem řešil nedávno na Zálešné, zákazník chtěl krb, ale problém byla nosnost, jsou tam dřevěné stropy.

Takže větší klientelu z baťovských domečků nemáte?

Minimálně. Jistě víte, že Baťa plánoval ty domečky na asi 30 let, a potom se měly zbořit a nahradit něčím modernějším. A jsou tu dodnes a ti lidi jsou nuceni to rekonstruovat za velké peníze. Je to památková zóna. To jsou šílené částky, jen dodržet všechny ty požadavky památkové zóny stojí strašné peníze.

A jak je to tam s komínem? Vy sami se věnujete i komínům.

Jiří: Ano. Je to přirozená součást, logické spojení. Když to můžete mít od jedné firmy, proč si to komplikovat a oslovovat další firmy. Radši si to řešíme sami, než to delegovat na další a riskovat komplikace.

Ale k těm baťovským domkům - s komínem je tam trošku problém, jsou tam ty původní, ale ty jsou nepoužitelné. S vyvložkováním máme teď čerstvou zkušenost, že to byl celkem problém to tam vůbec vyfrézovat. A napros-

Krbová vložka **Brunner Stil-Kamin 53/88** s akumulčními prstenci v sálové akumulční obestavbě, dekorativní stěrka od Jaroslava Knapa, realizace ve Fryštáku u Zlína

Realizace venkovního krbu s nerezovým komínem v obci Újezd u Vizovic

tá většina majitelů, co to rekonstruují, se pak přiklání k fasádnímu nerezovému komínu. Ale to podléhá schválení a to nemusí vždy vyjít.

Jak to? Schvalování není jednotné? Někdo povolí a někdo ne?

Petr: Jo, je to tak. Říkali nám několikrát ti majitelé, že s tím je dost boj. Město to třeba povolí, ale pak to spadne ještě do Kroměříže na památkáře na konečné rozhodnutí a tam to může ztroskotat.

Protože se říká, jak je to přísně chráněné, a přitom když člověk mezi těmi domky prochází, tak vidí spoustu rozdílů a nedodržení těch pravidel.

Jiří: Je to tak. Je to asi někdy i otázka peněz a taky ty rekonstrukce ti lidi možná někdy dělají načerno. Proto rekonstrukce a přístavby nebývají úplně jednotné. A někdy jsou ta pravidla taky úplně nesmysl. Třeba se vám podaří koupit obě půlky, ale nesmíte je vevnitř propojit. Proč jako? Vždyť je to vnitřní úprava, která

není z venku vidět a navíc je to moje!

Víme ale, že ve větších domech a vilách úředníků a vedení firmy Baťa už nějaká kamna a krby byly celkem běžně. Dostali jste se k něčemu takovému?

Dostali. Dělali jsme Sparthermy a jednoho Schmida v luxusní restauraci La Villa v původní Vavrečkově vile ve Zlíně na Mokré. V přízemí je gigantický krb – to je Spartherm, na zakázku, je tam opravdu obrovské sklo. A nahoře v hlavní restauraci je výsuvný široký Schmid, zabudovaný do dřevěné stěny.

Jak vidíte kamnařinu dnes? Poslední roky není na různých ustláno, situace je komplikovaná. Jak to vnímáte tady?

Petr: Já to nevnímám nijak špatně.

Jiří: Já taky ne.

Petr: Beru to z těch rozhovorů se zákazníky. Dva roky

zpátky, jak byla energetická krize, tak jsme zaznamenávali zákazníky, kteří přišli a ptali se, co bude, jestli to nezakážou. Byly tam ty obavy cítit. Dneska bych řekl, že si lidi uvědomili, že oni jsou ti pánové situace, oni rozhodují, co bude, jestli jim někdo dřevo vezme, nebo ne. Takže i kdyby byly v budoucnu další restrikce...

Jiří: ...což teď pár let dopředu nevidím, i díky té iniciativě za topení dřevem Poleno povoleno.

Petr: Ale i kdyby. Lidé se přestávají bát a to je dobře.

Takže vnímáte že ta obava z toho, že nám to zakážou už není tak velká. Začíná se to obracet?

Jiří: Ano, já to tak vnímám.

Petr: Co vnímám jako větší problém, tak je stavební řízení. Nám teď chodí zákazníci, kteří získali povolení ještě před digitalizací, a nových zákazníků, po té změně minulý rok, je zatím velmi málo, strašně dlouho to trvá. A co jsme mluvili se stavbyvedoucími z firem tady z okolí, tak mají také problémy. Ten proces se extrémně prodloužil a všechno se zdrželo. Pak také úrokové sazby, hypotéky, délka stavebního řízení, to nám teď hází víc klacků pod nohy, než to nastavení lidí, že nám zakážou topit dřevem.

A jak se ještě mění, nebo nemění vaši zákazníci. Pozorujete jiné změny?

Petr: Jednu věc pořád vnímám a nechápu. Edukace zákazníků. Je tolik facebookových skupin, kde si člověk může všechno načíst, spousta zdrojů, kde se vzdělat. I o tom, jaké jsou tepelné ztráty těch domů, jaký je problém tam dát teplovzdušné topeniště nebo běžná krbová kamna. Naprostá většina zákazníků se ale stále v těch základech není schopna orientovat.

Asi se učí spoustu dalších věcí kolem stavby domu a u topení mu zbývá jen ta emoce – chce vidět na oheň a detaily se nezabývá?

Jiří: Připravených je naprosté minimum. Kamna děláte jednou dvakrát za život, takže těch informací nemáte tolik.

Překvapuje mě to, protože dnes je to v ostatních oborech spíše tak, že zákazník přijde velmi informovaný z internetu a poučuje odborníka, jak má službu provést, to se vám tedy nestává?

Jiří: V kamnařině ne. Jeden za rok se najde. Dojedu na stavbu, začnu stavět a v průběhu mi tam chodí pán a říká, že to by mělo být tak a tak, já jsem to četl na Googlu. Spíš přiznají, že tomu nerozumí, a řeknou, abychom jim to vysvětlili.

Pojďme na závěr dát nějakou hezkou pozitivní vzpomínku. Máte nějakou stavbu, kterou si na první dobrou vybavíte, kde to dobře šlo, zákazník byl solidní a sympatický, nebo spolupráce přerostla až v přátelství?

Krb s panoramatickou vložkou **Spartherm**, realizace ve Zlíně

Petr: Je toho hodně, ale vzpomínám si třeba teď nedávno na jednoho zákazníka. Ten člověk je velmi slušný, roky bydlel v bytě a teď si postavil ve Zlíně nový dům. Tehdy přišel na schůzku a já jsem hned podle jeho chování a vystupování věděl, že to bude dobrá zakázka. Přitom nebyla jednoduchá, řešili jsme tam odkouření, nerezový komínový systém vedený vnitřkem, částečně lakovaný, ocelové obložení krbu, automatickou regulaci hoření a spoustu dalších věcí. Byli jsme s tím zákazníkem hodně dlouho v kontaktu a bylo to příjemné, i když realizace trvala skoro dva roky. Spolupráce byla natolik příjemná, že když jediné, co se mu nakonec nelíbilo, byla komínová stříška, tak jsme mu nechali vyrobit na míru jinou. Taková třešnička na oboustranné příjemné spolupráci. A co je ještě fajn, že se to šíří, doporučil nás dalším lidem. Takové zákazníky máme samozřejmě rádi a snažíme se, aby jich bylo co nejvíce.

Vaší marketingovou strategií by tedy spíš, než placení prokliků ve vyhledávačích, mohlo být to, že se někdy vyplatí udělat nějakou „hračičku“, ale ten zákazník to ocení a potom vás i může doporučit dál a přichází další práce.

Petr: Máme to tak nastavené, že zákazník by měl být maximálně spokojený, protože reference jsou pro nás klíčové a mnoho zákazníků přišlo na doporučení. Takže než se trápit s online reklamou, raději se zaměříme na spokojenost zákazníka a to ostatní už přijde tak nějak přirozenou cestou.

Děkujeme za rozhovor a přejeme hodně spokojených zákazníků a dobrých referencí!

IronDog 04 v cihlové realizaci od kamnářství Pelant

Zlínské bydlení v kostce (cihle)

Text | Ruth Jánská

Foto | archiv Kolem kamen, Státní okresní archiv Zlín

Město vybudované podle myšlenky „společně pracovat, individuálně žít“. Na 2000 domků postavených pro zaměstnance jediné továrny slouží k bydlení dodnes.

Baťovský domek

Základní stavební jednotka zlínské architektury. Vypadají stejně a každý je jiný. Když z výšky Baťova mrakodrapu rychle přehlédnete zlínské čtvrti cihlových domků, zdánlivě není pochyb o tom, že je jeden jako druhý a strohý geometrický koncept města v zahradách je jasný a nezpochybnitelný. Při bližším ohledání přímo v ulicích městských částí Letná, Lesní čtvrť nebo Zálešná ale zjistíte, že historický i současný vývoj těchto staveb nebyl a není vždy tak přímočarý.

Základní pojmy

Jednodomek

Jak bystrý čtenář rychle odvodí – dům pro jednu rodinu. Nejkomfortnější způsob tehdejšího bydlení, které firma Baťa poskytovala výše postaveným pracovníkům – lékařům, učitelům, úředníkům. A právě kvůli specifikům povolání svých nájemníků existují jednodomky v různých variantách a úpravách. Lékaři měli v přístavbě v přízemí možnost vybudovat ordinaci, učitelé studovnu a řidiči garáž. Střecha přístavby potom přirozeně vytvořila velkou terasu přístupnou z ložnic v patře. Jednodomek poskytoval vyšší standard po všech stránkách, některé měly už v tehdejší době v patře koupelnu, což v ostatních typech domků neexistovalo.

Jednodomek s terasou a verandou

Čtvrt domek mezi lety 1930-1938

Pohled z terasy Baťova mrakodrapu na Letnou

Dvojdomek (místní název půldomek)

Dům rozdělený na dvě poloviny, kdy v každé je samostatná domácnost. Tento typ se začal masově šířit s příchodem velkého množství pracovníků do firmy Baťa. Jedná se o nejrozšířenější „model“. Dvojdomy tvoří přes 70% baťovské zástavby ve Zlíně. Přidělovány byly ženatým pracovníkům závodů a jejich rodinám. Nejznámější podoba dvojdому je „typ 1928“, který se objevuje hlavně ve čtvrti Letná. Na Zálešné najdeme také jeden unikát - dvojdomy se sedlovou střechou. Existují i omítané dvojdomy a další anomálie, které byly přirozeným projevem vývoje

Dvojdomek

Dobové panorama čtvrtí Zálešná, Podvesná a Lesní čtvrť

dvojdomek do ideální podoby, jak ji známe nejčastěji – rovná střecha a režné zdivo bez omítky. Obytná plocha v půldomku bez přístavby je kolem 65 m².

Čtyřdomek (místní název čtvrt domek)

V první fázi omítané, později už typicky červené pouze z režného zdiva. Každá jednotka má samostatný vchod a obytnou plochu kolem 56 m². Čtyřdomek umožnil ještě rychlejší nárůst ubytovací kapacity, což byl hlavní cíl v době výrazné ekonomické prosperity Baťovy firmy. Jednalo se o skromné ubytování pro dělníky bez rodin. Domků bylo vystavěno kolem dvou stovek, především ve čtvrti Letná.

Historie

Vše začalo v roce 1915 v tehdy malém, obyčejném a v podstatě neznámém městečku Zlín, kde se ale

začínalo rodit něco velkého a v mnohých ohledech dodnes ojedinělého. Mladý podnikatel Tomáš Baťa rozvíjel své obuvnické podnikání, ke kterému přistupoval nebývale velkoryse, koncepčně a moderně. Oslovil významného architekta UMPRUM Jana Kotěru, který pro něj vytvořil plán vybudování první dělnické kolonie u rozvíjejících se Baťových závodů. Po smrti Kotěry v práci pokračoval jeho žák – František Lýdie Gahura, který ve svahu nad městem navrhl koncept experimentální čtvrti dělnických domků, dodnes zvané Letná. Hlavní inspirace pocházela z lehkých, účelných a ekonomicky výhodných staveb, které Baťa znal z Holandska nebo Spojených států.

Baťovské domky – cihlové krychličky, jedna jako druhá. Tuto jednoduchou základní představu si dovolíme rozbírat hned na začátku. Nejstarší příklad baťov-

1) jednoduchá kuchyně v baťovském domku 2) jednodomek s verandou
3) a 4) dobový pohled na zlínskou zástavbu

ského bydlení se ve Zlíně objevuje po roce 1923 a je to jednodomek – a teď pozor, překvapení – omítaný a s mansardovou střechou architekta Jana Kotěry. Kvůli složitosti krovu takové střechy a cenové nákladnosti omítek se od těchto prvků brzy upustilo a zrodil se domek tak, jak jej známe – s rovnou střechou a spárovaným cihlovým zdívem. Ale již při prvních pokusech u domků nikdy nechyběla malá zahrada, která svým obyvatelům většinou venkovského původu umožňovala pěstování surovin tak, jak byli z domova zvyklí, což jim mělo usnadnit adaptaci na městské prostředí a zároveň dávalo prostor pro smysluplné vyplnění volného času. Chov drůbeže nebo snad větších hospodářských zvířat byl však možný pouze omezeně a na povolení.

Bydlení v domku ve Zlíně bylo ale něco za něco. Do zlínských továren na začátku dvacátých let přicházelo obrovské množství lidí a bylo je třeba ubytovat. Mladá děvčata a chlapci začínali své životy ve velkém městě na svobodárnách. Svobodní páni vyššího postavení a výdělků a mladé rodiny už měli nárok na přidělení domku. Domky měli obyvatelé v nájmu, museli se držet daných pravidel a také byli pravidelně kontrolováni, zda se o majetek řádně starají a v domku i na zahrádce je uklizeno. O všem vedle ubytovací oddělení firmy Baťa podrobné záznamy v obsáhlé kartotéce. Kdo pravidla porušoval nebo z firmy odešel, musel odevzdat také domek.

Pohled do jednoduché a praktické kuchyně

Níže několik příkladů toho, čím se museli tehdejší nájemníci řídit, a co se pravidelně kontrolovalo:

- Obytné místnosti, chodby a vnější části domků udržovati v úplném pořádku a naprosté čistotě. Byty denně provětrati.
- Chodby a schodiště čistiti nejméně jednou týdně. Okna na chodbách a záchodech umývati střídavě alespoň jednou měsíčně.

- Na půdách a v pokojích neuschovávatí snadno zápalné předměty
- Starati se o vymetání komínů
- Neštípati topivo uvnitř domů
- Nechovati zlé psy

Topení u Batů aneb zahřej se prací

Kapitola stručná jako samo batovské bydlení.

Od samého začátku byly skromné domky vybaveny i skromnými topidly. Obývací místnosti v přízemí zpravidla vévodil plechový sporáček, případně litinová kamna na uhlí. V některých domcích se jednalo o jediné topeniště a ložnice v patře byly vytápěny pouze jednoduchým principem stoupání tepla vzhůru průduchem ve stropě. Na jiných domech lze ale už zvenčí, podle počtu komínů, pozorovat, že kamna se nacházela téměř v každé místnosti a také v koupelně, kde šlo o kamna lázeňská. To bylo především v jednodomcích a samostatných vilách.

Při pátrání po informacích o vytápění batovských obydlí se znalci, pamětníci i stávající obyvatelé jen překvapeně zamyslí. Ano, nějaká kamna tam asi vždycky byla a uhlí dávali asi do sklepa. Nahoru se chodilo hlavně spát, tam byla spíš zima. A přes den byl člověk ve fabrice, ve škole nebo za kulturou. Dnes máme malý krb nebo kamínka v obýváku a občas si zatopíme. Ale jenom tak pro atmosféru nebo na Vánoce. Nedá se tu ani pořádně zaparkovat, tak kde bychom to dřevo skladovali. Po masivní plynofikaci v 60. a 70. letech 20. století stačí kotel ve sklepě a teplo se pohodlně rozlévá z radiátorů.

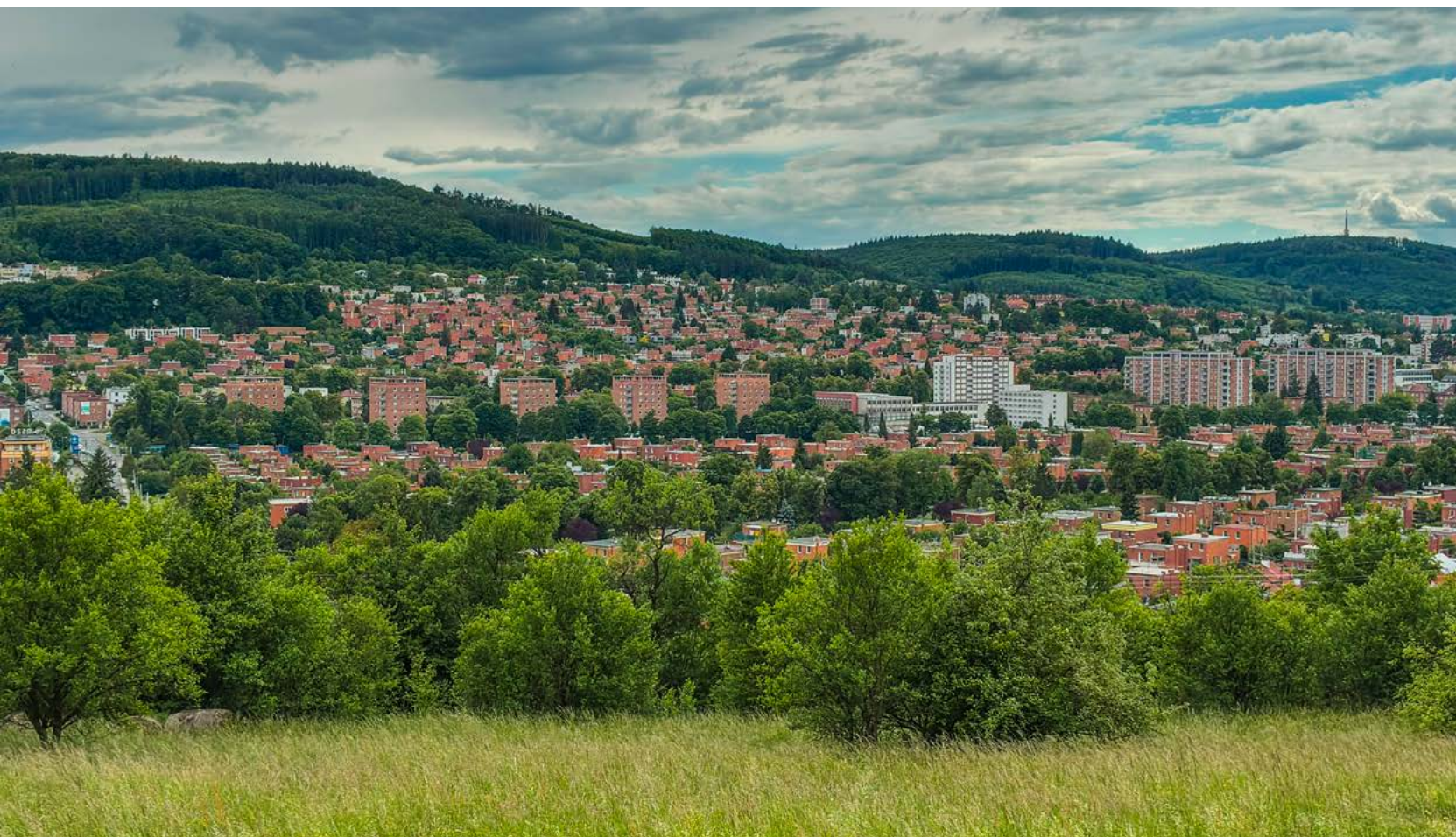
Upřímně řečeno, ze zimních procházek po zlínských čtvrtích batovských domků si na kouř z komínů nevzpomínám, i když součástí domů stále jsou. Přibývají spíše tepelná čerpadla nebo fotovoltaika.

A dnes?

Batovské domky měly obecně známou plánovanou životnost přibližně 30 let. Nicméně i dnes, 100 let od vystavení prvních kusů, jsou dále hojně využívány, pronajímány a rekonstruovány a tvoří významnou část ubytovací kapacity města.

Zlínské čtvrti batovských domků jsou jednou z největších městských památkových zón (MPZ) v České republice, která byla zřízena v roce 1990. Veškeré úpravy na domcích se řídí vyhláškou a měly by být povolovány.

Vznik této zóny nebyl jednoduchý a provázal ho spor dvou názorových proudů. První skupinu tvořili pracovníci Národního památkového ústavu, kteří trvali na naprosto přesném zachování původního stavu domků bez dalších zásahů, které doba vyžadovala. Na základě toho byli označováni za tvůrce skanzenu uprostřed města,

Pohled na Zálešnou, Podvesnou a Lesní čtvrť v roce 2025

ve kterém nebude možné normálně žít. Druhou stranu tvořili zejména architekti, kteří prosazovali nový Zlín a navrhovali velkou část původní baťovské zástavby zcela zdemolovat a postavit domy nové, splňující nároky doby (90. léta).

Spor nakonec zmírnili někteří obyvatelé domků, kteří citlivými rekonstrukcemi ve spolupráci s dobrými architekty ukázali, že lze zachovat základní koncept cihlových domků v zeleni parků a zahrad a zároveň uvnitř vytvořit pohodlné místo pro život člověka na sklonku 20. století.

Tento kompromis zachránil baťovskou výstavbu v celém rozsahu a umožnil lidem žít v interiérech podle jejich představ a v exteriérech přizpůsobených pravidlům historicky daným.

Od vzniku MPZ byl v platnosti také soubor požadavků na povinné prvky

využité při rekonstrukcích. Problém jsou ale černé stavby, které ruší jednotný ráz do dneška. Bohužel ne všichni majitelé domů dávají dobrý příklad. Ale nemůžeme veškerou vinu házet jen na majitele – individuální přístup úředníků při posuzování jednotlivých staveb také jednotnému konceptu nepomohl.

V nedávné době Odbor kultury a památkové péče města Zlína a Kancelář architekta města vydaly přehledný manuál pro majitele domků, který sjednocuje a nahrazuje všechny dříve vydané pokyny a má majitelům jasně ukazovat možnosti, ne restrikce. Pravidel pro vnější uspořádání staveb je totiž celá řada. Zkušenosti majitelů s povolováním jsou různé, často si stěžovali na to, že není jasné, co jim úřad ještě povolí. To má změnit právě nový manuál, který jednoznačně řeší detailní

**290 x 65 mm - rozměr jedné
cihly v obkladovém pásku**

**11-14 týdnů v průměru trvala
výstavba jednoho domku**

HANUŠ

KAMNÁŘSTVÍ

Hamry 422 | 373 41 Hluboká nad Vltavou

Tel.: +420 777 907 766 • E-mail: kamna.hanus@tiscali.cz

www.kamnahanus.cz

popis střešní krytiny, cihlového pásku, oken s typickým dělením ve tvaru písmena T, dveří, ale i podobu prvků, které Baťa buď vůbec neznal, nebo ani ve své vizionářské fantazii nepočítal s jejich tak hojným rozšířením. Manuál upravuje třeba podobu parkovacích míst, umístění, typ a barvu předokenních žaluzií nebo pravidla pro solární či fotovoltaické panely.

Někdo může mít názor, že pravidla jsou na dnešní dobu příliš svazující a město „*nám nemá co kecat do toho, jak bydlíme*“. Zde se jistě nabízí varianta odstěhovat se kamkoliv mimo památkovou zónu a tam popustit uzdu své vlastní architektonické fantazii. Pro ty smířlivější, kteří vnímají život v domcích se všemi jeho specifiky, mohou být daná pravidla šikovným vodítkem, jak udržet specifický ráz baťovského bydlení i do budoucna. Nezřídká jsou mezi obyvateli potomci původních zaměstnanců továrny, kteří jsou na své domy hrdí a život v jiném než cihlovém domku si neumí představit.

Díky tomu můžeme dodnes ve Zlíně obdivovat historický unikát, ze kterého se ale život ani náhodou nevytratil.

Současná pravidla baťovského bydlení

A jakých pravidel se musí majitelé cihlových domků ve Zlínské památkové zóně držet dnes? Uvádíme pár příkladů, jak je možné zakomponovat nejběžnější dnešní technologie a řešení do historického domku.

Často je nutné zejména zateplení domů – cihlové zdvo 30 cm tloušťky zdaleka neodpovídá dnešním požadavkům na tepelný komfort domácnosti. Je obecně známo, že původní domky se v létě přehřívají a v zimě je třeba hodně topit, aby alespoň v přízemí bylo příjemné klima. Domy tedy lze zateplovat, ale nijak výrazně, maximálně 10 cm a fasádu je následně nutné obložit cihlovým páskem. Výjimku mají pouze domy, které byly omítané již v době vzniku. Tam je možné dům opět omítnout, ale je třeba se držet původní barevnosti.

Malé pozemky lze oddělovat pouze živým plotem, který lze vyztužit pletivem o maximální výšce 120 cm. Zajímavostí je, že majitelům často náleží opravdu pouze domky, pozemky bývají v majetku města Zlína. Zřejmě se jedná o poslední záchranu, která by měla bránit neřízenému zaplavení zahrádek tzv. pomocnými stavbami (kůlna, zahradní domek, garáž atd.) Každý přece potřebuje nějakou tu „šopku“ na sekačku, gril nebo topivo. Oficiálně je taková stavba povolena pouze jedna na jednotku, musí být dřevěná, se zemí spojena maximálně vruty nebo patkami, splňovat dané rozměry a tvar a samozřejmě být ohlášena úřadům.

Je povoleno jedno parkovací místo na jednotku o rozměru maximálně 15 m². Musí přímo navazovat na ulici a povrch je možný vytvořit buď ze zatravnovacích dlaždic, kde alespoň 1/3 plochy prorůstá tráva, nebo ze dvou souběžných betonových pásů o šířce 60 cm.

Fotovoltaika a solární panely jsou možné, ale sklon panelů umístěných na rovných střeších může být pouze takový, aby panely ze střechy nevyčnívaly o více než 50 cm nad její rovinu, překvapivě jsou panely povoleny i na šikmých střeších, je ale nutné je ladit s barvou a tvarem střechy, aby co nejméně rušily celkový pohled. Veškeré související technologie musí být umístěny v interiéru.

A komíny? Buď si majitel pohraje se stávajícím, který je potřeba kompletně obnovit, nebo je možné požádat o povolení nerezového komínu vedeného po fasádě.

Při procházce po čtvrtích Letná, Lesní čtvrť nebo Zálešná je ale často na první pohled patrné, že manuál se snaží zachránit už napáchané škody a i předchozí pravidla daná městem Zlínem byla chápána spíše jako doporučení. Česká (i moravská) tvořivost vskutku nezná hranic a čtyřicetileté období, kdy byl Zlín Gottwaldovem a na estetiku se moc nehrálo, některým domům na půvabu také nepřidalo. Obložení cihlovým páskem je naštěstí dodrženo, to je zásadní a pozitivní. Část domů je ještě v původním stavu, pouze s dílčími úpravami, ale i u těch opravených při pohledu zblízka zjistíme, že kus od kusu se liší barvou obložení, množstvím přístaveb nebo upravenými okny. Zábradlí na terasách jsou mnohdy protkaná rákosovými rohožemi nebo „přírodní“ zelenou textilií z robustního plastu a slouží jako barikáda před sousedem i zvědavými kolemjdoucími. Nesčetné množství drobných staveb na pozemcích a všude zaparkovaná auta idylickou představu cizince o čistotě, vzdušnosti a pravidelnosti lehce boří. Umíte si představit kontrolu z ubytovacího oddělení dnes?

Potkáváme ale i již zmíněné velice zdařilé rekonstrukce, u kterých se na moment zasníme, jaké by to bylo mít také takový roztomilý červený domeček se zahrádkou. Vždyť kolik metrů čtverečních člověk vlastně doopravdy potřebuje? Někdy je těžké vměstnat současný život do konceptu 30. let minulého století, ale když si vezmete to nejlepší z obojího, možná si nakonec řeknete: „*A není to geniální řešení?*“ Nenáročná stavba s malým pozemkem, pár kroků od centra krajského města, kde se můžete cítit jako u babičky na prázdninách, oáza klidu dvě zastávky trolejbusu od kanceláře.

Jak vypadá baťovský domek uvnitř, detaily z historie i zkušenosti dnešních obyvatel můžete zjistit v tzv. **Infopointu baťovského bydlení** v centru Zlína, kde se **každý pátek od 10 do 16 h konají v každou celou hodinu komentované prohlídky** na toto téma.

Cihla jako součást moderního komínu

Cihla byla vždy hlavním stavebním prvkem pro stavbu komínů. Historicky samozřejmě mluvíme o jednovrstvých komínech zděných z klasických cihel na maltu. Díky technologickým pokrokům ve výrobě cihel se začaly používat pro větší odolnost nadstřešních částí cihly lícové nebo šamotové.

Pro moderní komínové systémy je však podstatnější pokrok ve schopnosti vyrábět větší rozměry a složitější tvary cihel. Tím byla umožněna **výroba speciálních komínových tvarovek, které mají skvělé vlastnosti jako obvodový plášť vícevrstevných komínových systémů.**

CIHLA byla odjakživa používána tam, kde se pracovalo s teplotou. Vypálená hlína má oproti běžně používaným materiálům vysokou teplotní odolnost a malou teplotní roztažnost. Získáváme tím komín s vysokou požární odolností, který je navíc ideálním podkladem pro provedení omítky nebo jiné povrchové úpravy.

Broušená CIHLA navíc přináší do stavby komínu velkou efektivitu výstavby. Komín se lepí na milimetrovou spáru, vše jde velmi rychle a při stavbě komínu není potřeba technologická pauza. Tím pádem běžná firma postaví komín za několik hodin.

Přestože jsou tvárnice lehké a manipulace s nimi je snadná, mají garantovanou dostatečně velkou pevnost pro postavení komínu do 35m, takže v tomto směru nás nic neomezuje.

Na českém trhu je jediným dodavatelem komínů s cihelným pláštěm skupina **HELUZ GROUP** a především její komínový specialista, firma **CIKO** (Cihelné KOmíny). V portfoliu firmy je několik komínových systémů s různými materiály a průměry komínové vložky. Tím je umožněn individuální a optimalizovaný návrh komínu pro jakýkoliv projekt.

CIHLA je historicky ověřeným materiálem, který v moderním pojetí dává komínům ty nejlepší vlastnosti.

Prázdniny za dveřmi, zveme vás na výlet

Text | Jitka Pokorná

Foto | Alšova jihočeská galerie, ART Bechyně

Kam jinam než do Bechyně, která je s pálenou hlínou spjatá už po staletí. V loňském roce zde oslavila 140 let Střední uměleckoprůmyslová škola keramická – původně založená jako škola kamnářská. Na bechyňském zámku se do dnešních dnů dochovala celá řada unikátních kamen z dílny Františka Lennera.

Pravoslav Rada Oživený předmět An Animated Object

9/2—30/11/2025

Kurátorka / Curator: Vendula Fremlová

Pravoslav Rada – Oživený předmět

Mezinárodní muzeum keramiky v Bechyni
od 9. února 2025

www.ajg.cz

Druhá výstava, která by vám v Bechyni rozhodně neměla uniknout, je poctou výjimečnému českému keramikému sochaři Pravoslavu Radovi (1923–2011). Výstava Oživený předmět, připravená u příležitosti 100. výročí Radova narození, propojuje keramiku s divadlem, filmem a hravým nadhledem.

Kurátorka Vendula Fremlová ve spolupráci s architektkou Martinou Károvou vytvořily expozici, která ukazuje, jak se každodenní předměty v Radových rukou mění v živé, osobité a často humorné objekty. Součástí je i instalace černý kabinet, inspirovaná luminiscenčními experimenty z jeho filmové tvorby. Výstavu doprovází oceněná monografie „Pravoslav Rada“, která získala druhé místo v soutěži Nejkrásnější české knihy roku 2023.

Bechyně letos patří hlíně, umění a inspiraci – vyrazte za nimi i vy.

Na zámku Bechyně můžete vidět mimo jiné repliku gotických kamen z roku 1501 hradu Hohe – Salzburg, který se tyčí nad Mozartovým rodištěm. Zdejší kamna vznikla v letech 1895 – 1903 pod vedením profesora Františka Lennera jako dar. Slouží dnes jako důstojná připomínka řemeslného umu tehdejších mistrů.

Bechyně ale letos ožívá ještě víc než obvykle – čekají vás zde hned tři výjimečné výstavy, které spojují keramiku, sochu a současné umění ve všech podobách.

HUMANITY – Lidskost v umění

Zámek Bechyně | 23. května – 21. září 2025

www.art-bechyne.cz

Letošní pátý ročník výstavního projektu Současné umění a sochařský park na zámku Bechyně nese téma Humanity. V krásném prostředí zámeckého parku i interiéru se setkáte s díly Pabla Picassa, Joana Miró, Le Corbusiera, Maxe Ernsta, ale i současných českých autorů jako Michael Rittstein, Paulina Skavová nebo Jakub Matuška aka Masker.

Výstava propojuje minulost se současností a přináší nové pohledy na lidskou zkušenost skrze sochy, kresby, instalace a konceptuální umění. Vystavená díla vás zavedou od emocí a identity až po společenské výzvy. Mnohá z nich jsou navíc prodejná – takže si domů můžete odvézt nejen zážitek, ale i kus současného umění.

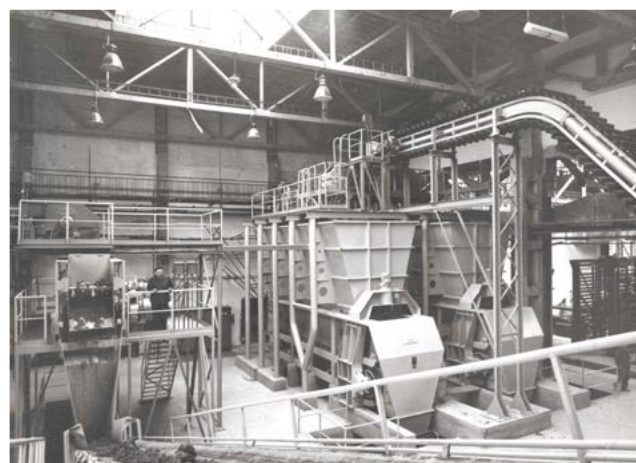
Příběh firmy HELUZ: Místo, kde se tradice potkává s inovací

Text | Julie Hrabánková
Foto | HELUZ GROUP

S bezmála 150 letou tradicí, navzdory komunistům a ruku v ruce s technologickým i společenským pokrokem, si firma HELUZ drží své výsadní postavení ve stavebním průmyslu. Kudy vedla její cesta od prvních cihel vypálených v Dolním Bukovsku až k dnešní filozofii dodání kompletní obálky budovy?

**HELUZ
GROUP**

Historické snímky ze 70. let 20. století

Od ruční práce ke strojům

Píše se rok 1876 a příběh rodinné firmy HELUZ se rodí v jižních Čechách v obci Dolní Bukovsko. Tehdy tam Jan Řehoř postavil první žárovou pec a z místní hlíny vypálil první cihly.

Cihlářské řemeslo byla tehdy ještě jiná dřina než dnes. Všechno se tehdy dělalo výhradně ručně – hlína se kopala krumpáčem, po navlhčení se šlapala bosýma nohama a následně se ručně pěchovala do dřevěných forem. Vyrobené cihly se pak sušily proudícím vzduchem v prostorných kolnách.

Podle všeho na konci 19. století pracovalo v cihelně 8 mužů a 10 žen. V té době podnik převzal Janův syn František, který se pustil do modernizace provozu. Na místě staré cihelny vyrostla čtrnáctikomorová kruhová pec s komínem vysokým 36 metrů a brzy nato i 33metrový komín parního stroje. Tím se firma posunula od ruční výroby k mechanizovanému lisování cihel a střešních tašek, tzv. bobrovek. Výroba se výrazně zefektivnila a výrobky označené monogramem „Ř“ se na koňských potazích rozvážely do širokého okolí.

Další krok kupředu čekal cihelnu za první republiky.

Těžbu hlíny usnadnil elektrický korečkový bagr a doprava materiálu k lisu se převedla na koleje.

Vysoká kvalita tehdejší produkce se prokázala i s odstupem času – staré cihly a tašky se dodnes používají při rekonstrukcích historických staveb. Klíčovou roli v tom hrálo především precizní zpracování suroviny. Hlína se haldovala a přes zimu nechávala uležet, poté se pečlivě prohnětla a teprve pak lisovala.

Cihelna dočasně v rukou komunistů

Řehořovu cihelnu potkal v roce 1950 stejný osud jako celou řadu dalších soukromých podniků – byla znárodněna. Komunisté ji začlenili do národního podniku Jihočeské cihelny. Později po roce 1970 tu byla vybudována nová cihelna na základě průzkumu ložiska. Ke konci komunistické éry už se snad podniku ani nedalo říkat cihelna, protože vyráběl převážně drenážní trubky pro meliorace.

Rodina se však své tradice nevzdala a v roce 1992, po více než čtyřiceti letech, se podnik vrátil zpět do rukou potomků zakladatele. Ti jej svěřili svému zeti Dipl.- Ing. Vladimíru Heluzovi, který dal fir-

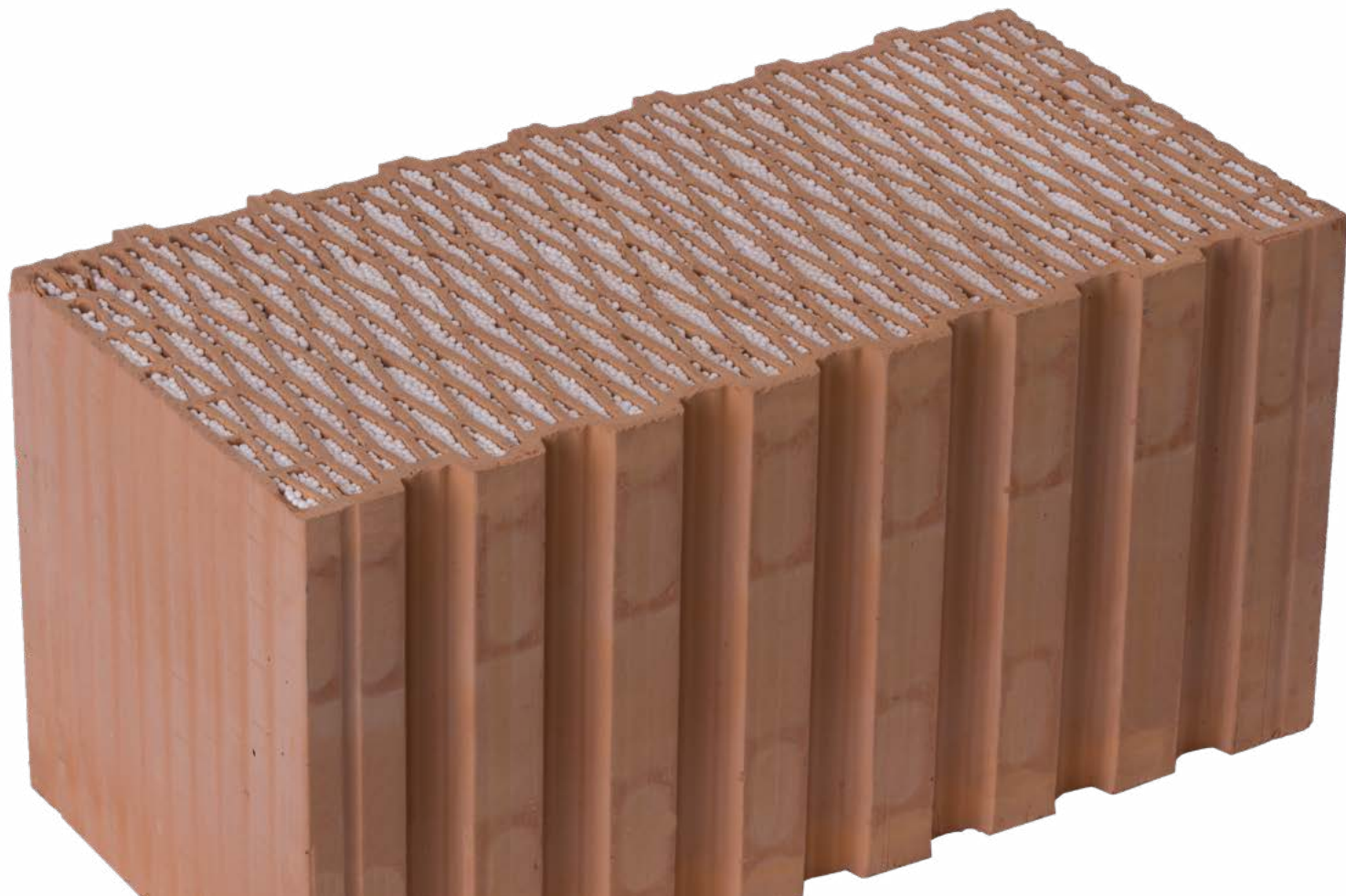
Dnes je HELUZ jedním z nejvýznamnějších výrobců cihelných systémů ve střední Evropě

mě nový směr. Pod novým vedením pana Heluze a s podporou dalších členů rodiny začal podnik rychle růst. „V první polovině devadesátých let firmě pomohl export produkce. Postupně se pak podařilo díky investicím transformovat výrobní program na produkci kompletního cihelného systému,“ popisuje situaci po restituci Ondřej Krejčí, PR manager HELUZ GROUP.

V roce 1993 byla zprovozněna nová linka na výrobu stropních nosníků a překladů, v roce 1996 pak také výroba speciálních překladů pro venkovní stínicí systémy. Původní závod v Dolním Bukovsku se tak stal srdcem moderní cihelné výroby, která dnes zahrnuje i výrobu stropních konstrukcí a cihelných komínů.

Firma v rozpuku

Růst firmy pokračoval akvizicemi dalších závodů a dnes už má skupina HELUZ osm výrobních závodů ve třech lokalitách. V Dolním Bukovsku sídlí vedení firmy a provozuje se zde nejširší spektrum výrob – od cihel přes překlady a komíny až po prvky pro stínění. V Hevlíně jsou dva závody na kompletní cihlářský sortiment. Výběr této lokality nebyl náhodný – v okolí Hevlína se nachází jedny z nejkvalitnějších cihlářských surovin v Evropě. Hlína, která se zde těží, vznikla usazováním v třetihorním moři a vyniká svou jemností a nízkým obsahem vápence, což výrazně zvyšuje kvalitu hotových výrobků. V Libochovicích pak kromě cihelny funguje i panelárna.

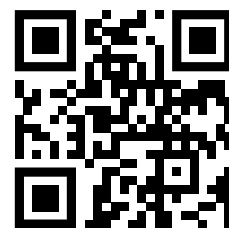
Rodinná tradice pokračuje

Do vedení firmy se pevně zapojila i šestá generace rodiny – synové zakladatele koncernu Vladimíra Heluze, Roman a Michal. „*Rodinná tradice je ve firmě přirozenou součástí každodenního fungování. Zásadní je osobní přístup majitelů, kteří se v podniku denně pohybují,*“ odpovídá Ondřej Krejčí na moji otázku, zda je vůbec ještě možné v tak obrovské firmě cítit ducha rodinné tradice.

Dnes je HELUZ jedním z nejvýznamnějších výrobců cihelných systémů ve střední Evropě, ale jde ještě mnohem dál. Cílem skupiny složené z více než deseti společností, které se kromě stavební výroby věnují

i dodávkám komínů, ale rovněž výrobě izolačního zasklení a oken, je dodání kompletní obálky budovy.

Aby firma dokázala držet prst na tepu doby, neúnavně pracuje na dalších inovacích. „*Neustále hledáme způsoby, jak naše výrobky a technologie vylepšovat a přizpůsobovat novým trendům ve stavebnictví. Proto je součástí naší společnosti i vývojové a testovací centrum HELUZ v Dolním Bukovsku, uvedené do provozu v roce 2022,*“ popisuje rozvoj společnosti Roman Heluz.

Dům plný slunce vila Tomáše Bati

Text | Ruth Jánská
Foto | Nadace Tomáše Bati, Jakub Malovaný

Domov Tomáše Bati a jeho rodiny. Výsledek rozhodnutí, že už je čas opustit firemní byt a vytvořit vlastní prostor pro život a rodinu, stále ale dostatečně v centru dění a nikterak okázalý a uzavřený. Stavěla se v letech 1909-1911, nejprve podle návrhu vizovického stavitele Františka Nováka.

Baťa ale v průběhu stavby požádal známého pražského architekta Jana Kotěru o přepracování původního plánu. Jan Kotěra si tehdy Baťu získal svým jedinečným přístupem, kterým dokázal vnímat funkčnost prostoru, a také svojí tvrdohlavou povahou. Narozdíl od jiných osobností se Kotěra Baťi nebál a nepřistupoval na všechny jeho požadavky.

Důkazem revolučního myšlení Jana Kotěry je rozložení obytných místností tak, jak se během dne pohybuje slunce. Každá místnost byla projektována tak, aby do ní svítilo co nejvíc slunce právě tehdy, kdy je využívána. Například kuchyně byla i z těchto důvodů situována na severní straně domu, protože tam nebylo potřeba tolik světla. V té době to dávalo smysl, protože kuchyně patřila mezi místnosti, kde se nepobývá, a kuchaře to takto na práci stačí.

Přízemí vily bylo plně věnováno aktivnímu rodinnému a společenskému životu. Nacházel se zde velký obývací pokoj a dvě křídla – knihovna a jídelna. Na knihovnu navazoval pánský salon a na jídelnu kuchyně a zimní zahrada. Hned u vstupních dveří byl vchod do známé „šéfovy pracovny“. Přízemí bylo opravdu hojně společensky využíváno. Baťovi přijímali řadu hostů nejen vysoce postavených, ale také z řad dělnictva. Zkrátka pokud kdokoliv svou prací a nasazením zaujal pozornost šéfa, neminulo ho a jeho rodinu pozvání na neděl-

ní oběd nebo bohatou víkendovou snídani, bez ohledu na to, zda byl seřizovač strojů, úředník nebo primář v nemocnici.

V patře se nacházel pokoj pro hosty s koupelnou, dětský pokoj, dámský pokoj paní Marie a ložnice manželů s vlastní koupelnou. Byl zde i malý pokoj pro služku. V podkroví byly další pokoje pro hosty a služebnictvo a také schodiště na věžičku s vyhlídkou na celý Zlín a samozřejmě i na tovární areál.

V areálu vily byl postupně vystaven domek zahradníka, správce a postupně přibývaly stáje, garáže, altány, skleníky nebo sad. Na konci třicátých let navrhl architekt Vladimír Karfík také bazén, který chtěla paní Marie dopřát synovi.

Od začátku bylo ve vile centrální vytápění. Dva kotle na tuhá paliva, které rozváděly teplo do prostoru. V kuchyni byly klasické sporáky, pod kterými se zatápělo. V přízemí dnes můžeme také vidět funkční krb.

Krb ale ve vile původně nebyl, ve dvacátých letech si ho Baťa nechal dostavět. K tomu ho inspiroval jeho přítel Bertý Ženatý, Čechoameričan, který žil ve státech a pravidelně posílal Baťovi různé tipy na to, co je moderní a nové. Když Ženatý přijel s manželkou na čas žít do Zlína, první, co si v baťovském domku nechali do-

dělat, byl klasický americký krb. Baťa je doma navštívil a naprosto ho fascinovalo, co takový krb dokáže udělat za atmosféru v domácnosti.

A tak se i u Baťů odehrála kamnářům důvěrně známá manželská etuda „Postavíme krb, co na tom může být?“. Tomáš manželce Marii slíbil po vzoru svého hesla „Co chceš, můžeš“, že to bude trvat maximálně dva týdny a v podstatě se to jejich života nijak nedotkne. Možná si ale v prvotním nadšení neuvědomil (nebo takticky zatajil), že komín se ve vile nachází zcela jinde než pokoj, kde plánoval krb postavit. Celá akce se tehdy protáhla na dobrého půl roku, stavba komínu prošla ložnicí, šatnou i životem manželů jako lavina. Ale Baťovi byli

pár odolný a setrvali v dobrém i ve zlém. A tak stavba jednoho dne skončila a mohlo dojít k prvnímu zážehu, který, stejně jako mnoho dalších provedl s radostí malého kluka Tomáš sám.

A nezůstalo jen u topení. Pod vlivem sálajícího ohně rozvzpomněl se Tomáš na mladá léta, kdy s kamarády běhali po loukách kolem Zlína, rozdělávali ohničky a v popelu si pekli brambory a jablka. Byl konec dvacátých let v Československu, Baťa byl největším exportérem obuvi na světě, média ho označovala za jednoho z nejvlivnějších lidí světa. A tento velikán často seděl ve vile u nového krbu a připravoval si jídlo chudých jako jednu ze svých nejmilejších večeří.

Tomáš Baťa zemřel předčasně po letecké nehodě v roce 1932. Marie Baťová nadále udržovala vilu jako místo pro diplomatické styky a přijímání významných hostů. Během druhé světové války se statečně vrátila z exilu jako jediná majoritní akcionářka firmy, aby i pod německým vedením dohlížela na správu. Vila sloužila jako rodinné sídlo do roku 1946, kdy ji během znárodnění Marie i se synem museli již definitivně opustit. Účel a využití vily se začaly dramaticky měnit. Po roce 1950 se stává klubovnou Pionýrů a dochází k řadě nešetrných zásahů v interiéru i exteriéru. Po revoluci byla navracena právě synovi Tomíkovi, tedy Tomáši Baťovi juniorovi, který se zasloužil o rekonstrukci a navrácení co nejvěrnější původní podoby. Vytvořil z ní kulturní centrum a postupně se stala sídlem Nadace Tomáše Bati, což platí dodnes. Nadále zůstává i místem kultury a setkávání. Vyhlášené jsou třeba oslavy prvního máje, tak jak probíhaly už za Tomáše Bati. Nadace organizuje přednášky, čaje o páté a výjimkou nejsou ani oslavy nebo svatby v prostorách vily. Často také dům ožije dětským povykem, protože se zde konají pravidelné prohlídky a workshopy pro žáky zlínských základních škol, kteří se s Baťou a jeho myšlenkami seznamují již od útlého věku.

A pokud jste ze vzdálenějších koutů republiky nebo světa, můžete se vzdělávat prostřednictvím knih nebo **podcastu Fenomén Baťa** (stačí načíst QR kód), který připravuje právě Nadace Tomáše Bati v čele s ředitelkou Gabrielou Končítikovou, přední českou specialistkou na Tomáše Baťu a jeho odkaz.

KRBY PELANT

**VÍME, ŽE NE VŽDY JE JEDNODUCHÉ
SE ROZHODNOUT. PORADÍME VÁM.
NAVRHNEME VÁM OPTIMÁLNÍ ŘEŠENÍ.
VŠE DOKÁŽEME ZREALIZOVAT.**

PORADÍME

NAVRHNEME

ZAJISTÍME

ZREALIZUJEME

U Stadionu 1190
434 01 Most
tel.: 602 34 79 79
606 04 26 89

info@krbypelant.cz

www.facebook.com/krbypelant

krby_pelant

www.krbypelant.cz

Cihlová dlažba vždy ještě znásobí hřejivý pocit z kachlových kamen, kachle kamnařství Bechyně

Krbová vložka **Spartherm** Varia Ah
realizace Kamnářství Bechyně
foto Zlatka Voborská

Malé baťovské menu

Text | Marta Jastrebnická
Foto | archiv Kolem kamen, Nadace Tomáše Bati

Pracující československý občan má mít pořádnou snídani. A to není rohlík a kafe. To je pro Francouze, u nás na to musíme jinak, říkával Tomáš Baťa.

I v otázce stravování byl velmi nekompromisní. Jídlo si užíval, ale také si byl velmi dobře vědom souvislostí a toho, jak je důležité jídelníček chytře skládat. Pojdme se inspirovat a na vlastní kůži vyzkoušet, jestli to má něco do sebe.

Víkendový brunch

Brunch z anglických slov **breakfast** (snídaně) a **lunch** (oběd) je příjemné bezčasí, převážně ve volných dnech, rozprostírající se mezi okamžikem, kdy dobrovolně vstanete z postele a první plánovanou aktivitou dne. Může se odehrávat doma, v restauraci nebo klidně v přírodě. U Baťů preferovali variantu doma – v jídelně nebo za hezkého počasí na terase a zahradě.

Jak na to? Připravte si hodně času a hodně dobrot. Pointa je v tom, vytvořit dokonale milé a líné chvíle s tím, co (a koho) máte rádi. Může to být jen partner a vaše kočka, nebo to může být celá rodina, přátelé, sousedi. Důležitá je nefalšovaná radost a sdílení. Ne to na Instagram, ale vědomé sdílení přítomnosti vnímané všemi smysly a všemi účastníky. Telefony klidně nechte někde daleko. Témata konverzace volte lehká a zábavná, jezte pomalu, užívejte si. A hned máte jednu věc, která se vám ten den povedla.

Tomáš Baťa tyto snídaně miloval. Byl požitkář a volný čas si uměl užít. Často ho sdílel nejen s rodinou, ale i zaměstnanci. Nebylo nic mimořádného, že některého z nich na snídani pozval. Ten potom mohl poprvé v životě ochutnat netradiční speciality nebo naopak zjistit, že i sám pan továrník snídá jako zcela „obyčejní“ lidé.

Na základní brunch doporučujeme Velký stůl | krásný ubrus | oblíbené nádobí | rozto-milé ubrousky | čerstvé pečivo | vejce na všechny způsoby | ovoce, zeleninu | šunky, sýry, pomazánky | uzeniny, fazole | kávu, čaj, džus | sladkou tečku | cokoli, co uznáte za vhodné a splňuje pro vás parametry ideálního startu nového dne

Hovězí vývar s masem

Ale dobrého pomálu. Byly dny v životě Tomáše Bati a jsou i v životech našich, kdy máme před sebou opravdu náročný program a poslední, na co by naše tělo mělo myslet, je, že má hlad a ztrácí energii. Pro tyto případy se doporučuje pořádná dávka bílkovin a teplé do žaludku hned zrána. Obojí můžete najít právě v silném hovězím vývaru s kusem masa bez pečiva. Věříme, že každá rodina má svůj zaručený recept, proto neuvádíme žádný konkrétní. Je to hlavně inspirace. Podívejte se na to vizionářsky – hovězí polévka nemusí být vždy jen předkrm ke svíčkové se šesti, může to být klíč k překonání náročného dne s lehkostí. Nadčasovost tohoto tipu snad ani nemusíme zdůrazňovat, významní výživoví poradci, vědci i lékaři doporučují vývary na snídani už mnoho let. Poslechli jste je někdy?

Pozor! Nezaměňovat s frankfurtskou, rohlíkem a pivem k snídani. O tom zase někdy jindy.

Sladké tečky Marie Baťové

Svým způsobem v kuchyni kopírovala strategii svého manžela v podnikání. Byla energická, praktická, uměla hospodařit, k surovinám přistupovala s láskou a pokorou a dělala to s radostí. V kuchyni rodinné vily zpravidla vládla ona. Pouze když byla společnost opravdu velká nebo bylo zapotřebí, aby se i Marie věnovala hostům a zužitkovala svou vídeňskou výchovu a čtyři světové jazyky, které ovládala, přicházely pomocné kuchařky. Z jejích kuchařských knih, kam sbírala recepty rodinné, od přátel i z časopisů vznikla před nedávnem kuchařka 99 sladkých teček Marie Baťové, vydaná Nadací Tomáše Bati. Z baťovských 99 vybíráme tři, které nás v redakci zaujaly a které jsme také osobně na jednom příjemném domácím brunchi ochutnali.

Makový věnec

INGREDIENCE: 750g hladké mouky • 300ml mléka • 100g másla • 30g krystalového cukru • 20g droždí • 3 vejce • 1 vanilkový cukr • 1/2 lžičky soli • MAKOVÁ NÁPLŇ: 200g mletého máku • 300ml mléka • 80g moučkového cukru • 30ml rumu

POSTUP: Droždí necháme vzejít se třemi lžícemi teplého mléka a trochou cukru. Změklé máslo utřeme s vejci a cukrem. Přidáme mouku, špetku soli, vanilkový cukr, vzešlý kvásek a zbytek vlažného mléka. Vypracujeme těsto, které necháme hodinu kynout.

Mezitím si připravíme náplň. Mléko s mákem a cukrem svaříme, podle chuti můžeme přidat rum. Náplň necháme vychladnout.

Jakmile těsto vykyne, rozdělíme jej na dvě části a každou rozválíme na válu v plát. Rozválené těsto potřeme polovinou náplně a smotáme do rolády. Tu následně podélně rozřízneme, posledních několik centimetrů neřežeme. Oba vzniklé konce překládáme přes sebe do tvaru vrtule. Takto zpracujeme obě části těsta a nakonec je spojíme do tvaru věnce.

PEČENÍ: Pečeme v troubě předehřáté na 170 °C přibližně 25 minut.

SERVÍROVÁNÍ: Věnec necháme vychladnout, nakrájíme a pokukujeme.

POZNÁMKA: Z uvedených ingrediencí připravíte dva středně velké věnce. Pokud plánujete přípravu jen jednoho většího věnce, použijte o třetinu méně ingrediencí.

DOBA PŘÍPRAVY: 50 minut
DOBA KYNUTÍ: 60 minut
DOBA PEČENÍ: 25 minut

Traunkirchen dort

KORPUS: 240g másla • 280g polohrubé mouky • 80g vanilkového cukru

NÁPLŇ: 4 bílky • 100g krystalového cukru • 170g meruňkové marmelády

POSTUP: Změklé máslo utřeme s vanilkovým cukrem a přidáme mouku. Vše jemně promícháme a vytvoříme těsto, které rozdělíme na čtyři části. Vyválíme z nich stejné placky, popřípadě mohou být placky i menší a dorty můžeme udělat dva. Pro vykrojení stejných kol použijeme například koláčovou formu. Jednotlivé placky vložíme na plech vyložený pečicím papírem.

PEČENÍ: Pečeme v troubě předehřáté na 180 °C přibližně 15 minut.

PŘÍPRAVA NÁPLNĚ: Z bílků a cukru vyšleháme tuhý sníh a následně po částech přidáváme marmeládu.

SERVÍROVÁNÍ: Placky necháme zcela vychladnout, jsou velmi křehké a za tepla se rozpadají. Každou placku spojíme vrstvou připravené náplně. Vrchní část také můžeme potřít a naskládat na ni meruňky.

Dort necháme uležet v chladu a servírujeme až druhý den.

DOBA PŘÍPRAVY: 60 minut

DOBA PEČENÍ: 30 minut (2 plechy po 15 minutách)

Letní jablkový koláč

INGREDIENCE: 1 vejce • 350 g hladké mouky • 120 g moučkového cukru • 125 ml mléka • 125 g másla • 100 g mandlových plátků • 500 g jablek • 1/2 prášku do pečiva • 2 vanilkové cukry

POSTUP: Máslo necháme změkhnout. Následně jej utřeme s moučkovým a jedním vanilkovým cukrem a vejcem. Přidáme mouku, kypřicí prášek a mléko. Vypracujeme vláčné a hutné těsto. Necháme ho přibližně půl hodiny odpočívat v chladnu. Mezitím si připravíme jablka, která umyjeme a nakrájíme na tenké plátky, slupku ponecháme. Po odpočinutí těsto rozdělíme na dvě části, a to na 2/3 a 1/3. Větší část vyválíme (v případě nutnosti zapracujeme více mouky, aby šlo těsto snadno válet) a vložíme do formy na koláč předem vymazané máslem a vysypané hrubou moukou. Těsto můžeme do formy také postupně a rovnoměrně vmačkávat prsty. Na takto připravené těsto klademe jablka, která posypeme druhým vanilkovým cukrem. Druhou část těsta vyválíme a následně nakrájíme na pásy, ze kterých vytvoříme na koláči mřížku. Takto připravený koláč posypeme mandlemi nasekanými na plátky.

PEČENÍ: Pečeme v troubě předehřáté na 170 °C přibližně 40 minut. Pečeno v koláčové formě o průměru 28 cm.

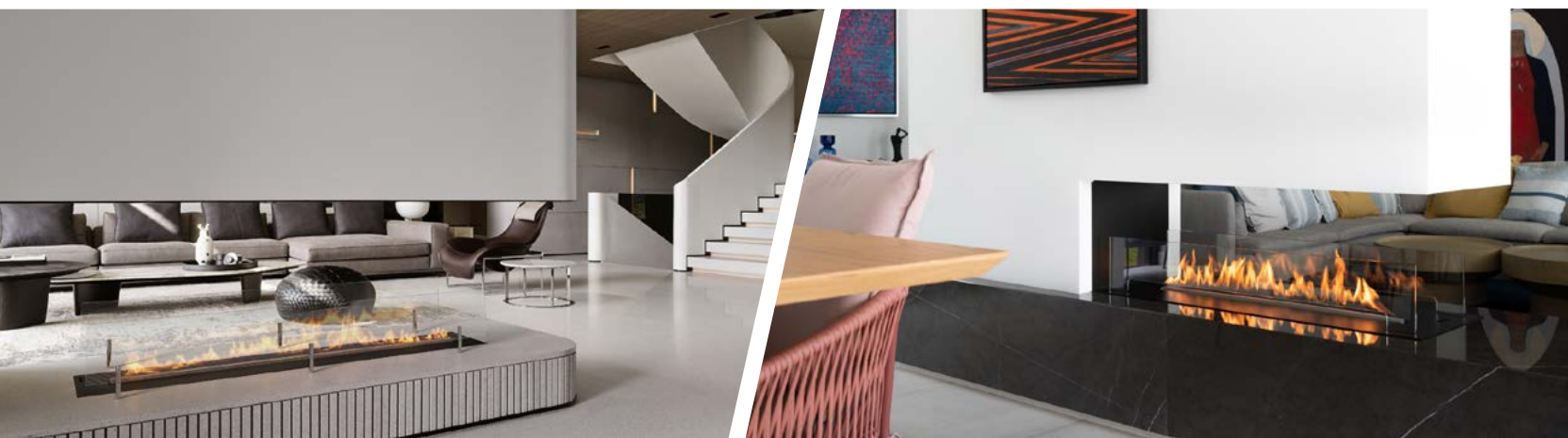
Servírování: Před servírováním posypeme moučkovým cukrem.

DOBA PŘÍPRAVY 30 minut
DOBA ODPOČINUTÍ 30 minut
DOBA PEČENÍ 40 minut

KRBY META~~X~~

KRBY KAMNA PECE

Nemáte komín a přesto toužíte po krbu?
Zvolte automatický krb na biolih, který komín nepotřebuje.

- ♦ Získáte krásu skutečného ohně
- ♦ Bez kouře a sazí
- ♦ Uhlíkově neutrální
- ♦ Ovládání pomocí dálkového ovladače, mobilní aplikace, možnost napojení na Smart Home Systém
- ♦ Automatická plnicí pumpa, bezpečnostní senzory
- ♦ Maximálně bezpečný – žádný kontakt mezi ohněm a palivem – technologie, kdy hoří ethanolové výpary, ne samotný biolih

Prohlédněte si projekty s krby PLANIKA

Stáhněte si katalog značky PLANIKA

planika

Dovozce značky PLANIKA do ČR je firma

METAX KRBY s.r.o.

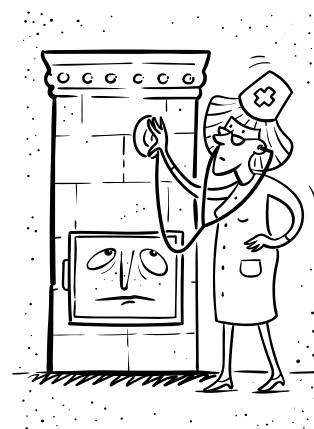
Vídeňská 262/125 | Brno

krby-metax.cz | ☎ 774 486 667

Neváhejte nás kontaktovat.

Co s nimi?

Preventivní péče o kamna – druhá část

Text | Radka Bukovjanová
Foto | archiv Radky Bukovjanové

Článek navazuje na preventivní péči zveřejněnou v čísle 48, kde jsme chtěli zdůraznit téma předcházení vzniku poškození u keramiky.

Říká se, že vypálená keramika je věčná. Tato tvrzení jsou podpořena četnými nálezy z pravěku, kdy lidé v primitivních podmínkách vytvářeli nespočet keramických předmětů. Dnes je však už i vědecky prokázáno, že keramické materiály také podléhají degradaci. Vlivy, které poškození keramiky způsobují, se vzájemně kombinují a také se v keramice hromadí. Tyto vlivy se projeví většinou až za mnoho let, ale bohužel jsou již nevratné.

Při manipulaci s keramikou, potažmo s kachlovými kamny, je důležité si uvědomit, že naše konání ovlivňuje stav předmětů na mnoho let dopředu. S jistotou lze hovořit nejenom o historických kamnech, na kterých se druhy poškození již projeví, ale jedná se také o novodobá topidla. Pokud se svým topidlem budete zacházet nešetrně a budete jej vystavovat extrémním podmínkám, dlouho nevydrží, ať jsou zhotoveny ze sebelepšího materiálu.

Používaná kamna

Kamnářská keramika může být poškozena mechanicky otlučením, poškrábáním, ale také únavou materiálu – používáním kamen, kdy se s teplotou rozpíná a smršťuje, podobně jako kovy (ale v menší míře). Tomuto procesu říkáme dilatace. Například při nevhodném topení v kamnech dochází k prudkým vzrůstům a poklesům teplot a keramika může praskat.

Obr. č. 1. Prasklý kachel v okolí topeniště – prasklina pravděpodobně vznikla vlivem používání kamen (v důsledku dilatace kachlů).

Praskliny mohou také vzniknout v důsledku nedostatečného přísunu vzduchu, kdy dojde k bouchnutí v kamnech, resp. explozi dřevních plynů. (Například, pokud nasypete obyčejné skořápky od ořechů do ohniště, dochází k extrémní spotřebě vzduchu – ne jako při topení dřevem.) Taková kamna nakonec většínou vyžadují kompletní přestavbu.

Obr. č. 2. Prasklý kachel v důsledku „bouchnutí“ v kamnech

Dalším druhem poškození, které vzniká při nevhodném používání kamen, je tzv. podglazurní zanesení kachlů sazí. Toto znečištění je nejčastěji způsobeno používáním mokrého dřeva pro topení v kamnech nebo rychlé zatápění ve zcela studených budovách. Při hoření se vytváří velké množství sazí a dehtu, které se pórovitou keramikou dostávají až pod glazuru kachlů a způsobují barevné fleky či mění barevnost celých kachlů.

Obr. č. 3. Tzv. podglazurní znečištění – tmavé žlutohnědé neodstranitelné skvrny bývají nejvíce patrné na bílých kamnech. V tomto případě jsou také kachle nevhodně označeny černým lihovým fixem, který se může rozpít a vsáknout hluboko do keramiky, ze které poté nelze vymýt.

ŘEŠENÍ:

→ Používat vhodná paliva a topit šetrně, tedy pozvolným náběhem a konstantně.

→ U novodobých kamen prasklé kusy vyměňujeme. Pokud se však jedná o kamna historická, je podle restaurátorského etického kodexu důležitější než návrat funkčnosti, zachovat co nejvíce původního originálu, a proto prasklé kachle lepíme. (Funkčnost lze ponechat i kamnům s popraskanými kachli. Vždy záleží na okolnostech a rozsahu poškození.)

Nefunkční nebo rozebraná kamna

Jak již bylo řečeno v minulém čísle, životnost kamen ovlivňují klimatické podmínky, ve kterých jsou kamna uložena. Nebylo však zmíněno, že důležitou roli hrají také čistota a způsob uložení kachlů rozebraných kamen. V nevytápěných objektech či prostorech, kde jsou kamna uložena, musíme udržovat stabilních hodnoty teploty a nízké relativní vlhkosti vzduchu.

Povrch glazury zanesený nečistotami může na první pohled působit neškodně. Kamnářská hlína nebo pozůstatky omítky, spárování, malířské barvy a jiných nečistot, které se na kachlech vyskytují, mohou být sice cenným dokladem a pomůckou při rekonstrukcích kachlových kamen a umístění jednotlivých kachlů v korpusu kamen, ale na druhou stranu i tato znečištění ovlivňují průběh nevratných procesů – v tomto případě zejména degradaci glazury.

Obr. č. 4. Degradace glazury – matná část napravo byla dlouhodobě pod nánosy kamnářské hlíny.

Zdá se být samozřejmostí, že keramiku nevystavujeme extrémním podmínkám – tedy mrazu a vlhkosti. Přesto se stává, že jsou někdy kachle přesunuty do exteriéru a působí na ně povětrnostní vlivy. V krátkém čase se ukáže, jak fatální jsou důsledky. Velmi často kachle nacházíme také na půdách nebo ve sklepích, kde jsou vystaveny vlhkosti nebo na půdách i vysokým teplotám.

Obr. č. 5. Kachle byly vystaveny extrémním podmínkám působení deště a mrazu, a proto došlo k narušení keramického střepe a opadání glazury.

A v neposlední řadě jde o samotné uložení kachlů. Je třeba si uvědomit, že keramika je křehká a glazura náchylná k poškrábání, a proto nemůže být skládána na sebe bez dostatečného proložení nebo nemůže být vrstvena na hromady, aby nedošlo k popraskání spodních kachlů.

Obr. č. 6. Ukázka nevhodného uložení kachlů v dřevěné bedně. Keramika byla navršena na sobě, kachle nebyly roztrženy, byly silně znečištěné.

ŘEŠENÍ:

- Ještě před dlouhodobějším uložením kachlů provést rekonstrukci rozebraného topidla s ohledem na veškerá znečištění a poté označit polohu kachlů v korpusu, umýt a uložit
- Udržovat suchu a čisto a konstantní klimatické podmínky bez výkyvů
- Nevystavovat kachle působení povětrnostních vlivů
- Křehké keramické kachle proložit měkkým materiálem, ukládat svisle nebo max. ve dvou řadách, dobře popsat, abychom se vyhnuli zbytečné manipulaci s nimi.

I romantické řemeslo má svá pravidla

Kamnařinu si každý spojujeme s hlínou, ohněm a řemeslnou poctivostí. V mnohém působí možná trochu starosvětsky a romanticky – ale i takový obor má svá pevná pravidla. A není jich zrovna málo.

Technické normy, předpisy, konstrukční zásady, bezpečnostní požadavky, zkušební metody... za každými krásnými kamny stojí nemálo paragrafů a čísel. Abychom vám pomohli se v tom všem lépe zorientovat, otevíráme novou rubriku **Legislativní okénko aneb řád v ohni**, ve které postupně představíme ty nejdůležitější normy a pravidla, se kterými se kamnář nebo projektant při své práci setkává.

Začínáme **normou, která drží tvar – doslova. ČSN 72 4710.**

Kachle nejsou jen dekorem kamen. Jsou jejich tělem, které musí vydržet extrémní zatížení – střídání teplot, vlhkost, tlak i čas. Aby se dalo na jejich kvalitu spolehnout, vznikla norma ČSN 72 4710, která přesně popisuje, co musí keramické kachle splňovat, jak se jejich vlastnosti ověřují a jak mají být označeny. Každý výrobce, a to již od jednoho kusu uváděného na trh, musí mít své výrobky certifikovány. Nezáleží na způsobu výroby kachlů, toto pravidlo platí pro kachle lité, lisované i bedněné (nesprávně označované jako ruční).

K jejich certifikaci slouží jako vodítko právě tato norma.

Norma zavádí konkrétní **rozměrové a tvarové tolerance**, bez kterých by nebylo možné kachle správně sestavit do celku.

Například stanovuje rozměrovou toleranci $\pm 2\%$. Stanovuje mimo jiné maximální **povolenou nasákavost** (důležitou kvůli odolnosti vůči mrazu i vodním parám), **pevnost v tahu za ohybu** (důležitou při manipulaci i dilatačních pohybech) a dále i **odolnost vůči tepelným šokům**, které běžně vznikají při zatopení v chladném topidle.

Nezapomíná ani na **vzhledové požadavky** – kachel nesmí mít praskliny, odštěpky, glazura musí být rovnoměrná a bez bublin. Dále je zkoumána stálost tzv. harrissu – vlasové trhliny v glazuře několikanásobným zahřátím a prudkým zchladnutím výrobku. Dále definuje i odchylky v barevnosti glazury. Zkoušky se provádějí podle přesně daných metod a i výsledky mají předepsaný formát – to vše kvůli přehlednosti a srovnatelnosti napříč výrobci.

Pokud vás zajímá celá problematika norem, nařízení a vyhlášek, doporučujeme navštívit stránky <https://aevd.cz/legislativa/>, kde najdete přehledný souhrn všech těchto nařízení pohromadě.

<https://aevd.cz/legislativa/>

Cihlová obestavba v realizaci Marie Myškové

Brunner WFR s čelním panelem, realizace Sebastian Hoffmann

Brunner HKD 5.1, realizace kamnářství Madl

Brunner Kamin Tunnel AK-53-121 v cihlové obestavbě, realizace Hofer Bernhard

Architektura Zlín

Text | Marta Jastrebnická s použitím zdroje Zlínský architektonický manuál; <https://zam.zlin.eu>

Foto | Státní okresní archiv Zlín

Jedno pořekadlo praví, že „co se dá do sudu první, po tom je už pořád cítit“ a pro architekturu současného Zlína to platí v tom nejlepším slova smyslu také. Jistě, první zmínky o osadě Zlín pocházejí už ze 14. století a malé městečko se až do konce 19. století nijak výrazně nelišilo od ostatních městeček na Valašsku, takže slovo „první“ může být matoucí, ale berme Zlín jako pomyslný sud, do kterého byla shodou šťastných okolností ve století 20. vložena moderní architektura.

Koncem 19. století sem přicházejí sourozenci Baťovi a začínají zde s výrobou obuvi. Daří se jim dobře a z malé výroby se stane obrovská výrobní společnost s přesahem do celého světa. Díky obrovské prosperitě svého podniku mohou Baťovi začátkem 20. století do města pozvat takové architekty, jako byl Jan Kotěra nebo Le Corbusier a udělat z malé obce moderní aglomeraci, do které vtrhly ve 30. letech nové architektonické styly, jako funkcionalismus a konstruktivismus a určily charakter a mimořádnost tohoto města do budoucna.

Dokonce i v těžkých a smutných dobách budování radostných zítřků na věčné časy a ve snaze změnit a potlačit všechno dobré, co zde za Bati bylo vybudováno, vznikaly ve Zlíně kvalitní budovy a domy, které ctily charakter města a architekturu. A i v nových divokých dobách konce tisíciletí se městu podařilo udržet svůj charakter a tolik nepodlehnout plastovým a příliš barevným a pouťovým choutkám majitelů nemovitostí. Tak nebylo to vždy úplně bez úrazů, ale ráz cihlového města, který ho dělá tak výjimečným, zůstal zachovaný. Naštěstí.

Městská památková zóna Zlín byla prohlášena dne 20. 11. 1990 vyhláškou Jihomoravského KNV. Ve Zlíně šlo tedy vyhlášením městské památkové zóny o právní zajištění ochrany mimořádného architektonicko-ur-

Budova Velkého kina (vpravo) z roku 1931

banistického odkazu. Baťovská architektura je podle odborníků architektů a urbanistů živoucí učebnicí moderní architektury a historickým dokladem kulturního vývoje naší společnosti. Věříme, že je někdy pro majitele především malých baťovských domků nepříjemné dodržovat všechna tato pravidla. Potíže s památkáři zná každý, kdo někdy opravoval památkově chráněný objekt, na spolupráci s nimi je opravdu co zlepšovat. Často jejich zbytečně přemrštěné požadavky pracují proti smyslu ochrany památek a dokážou „otrávit“ i nadšence, kteří mají zájem a ochotu památku opravit a držet se pravidel. Všechny ty domky a budovy byly postaveny především proto, aby se v nich žilo a pracovalo, a nároky se za těch sto let hodně změnily a vyvinuly. Přesto je třeba si uvědomit, že jen díky památkovému dohledu mohou obyvatelé Zlína bydlet ve městě, které má styl, jenž stojí za zachování.

A tak jistě nepřekvapí, že město Zlín patří k městům, která mají vypracovaný architektonický manuál - Zlínský architektonický manuál (ZAM) - odborně popularizační databázi architektonických a uměleckých objektů, souborů staveb a veřejných prostranství vzniklých v letech 1894–2018 www.zam.zlin.eu. Najdete zde i všechny architekty, kteří se na budování Zlína podíleli, a také příběhy jejich staveb. My vám zde představíme krátce jen tři nejvýznamnější architekty,

kterí zanechali svůj otisk v první třetině 20. století ve městě Zlín.

František Lýdie Gahura (1891–1958)

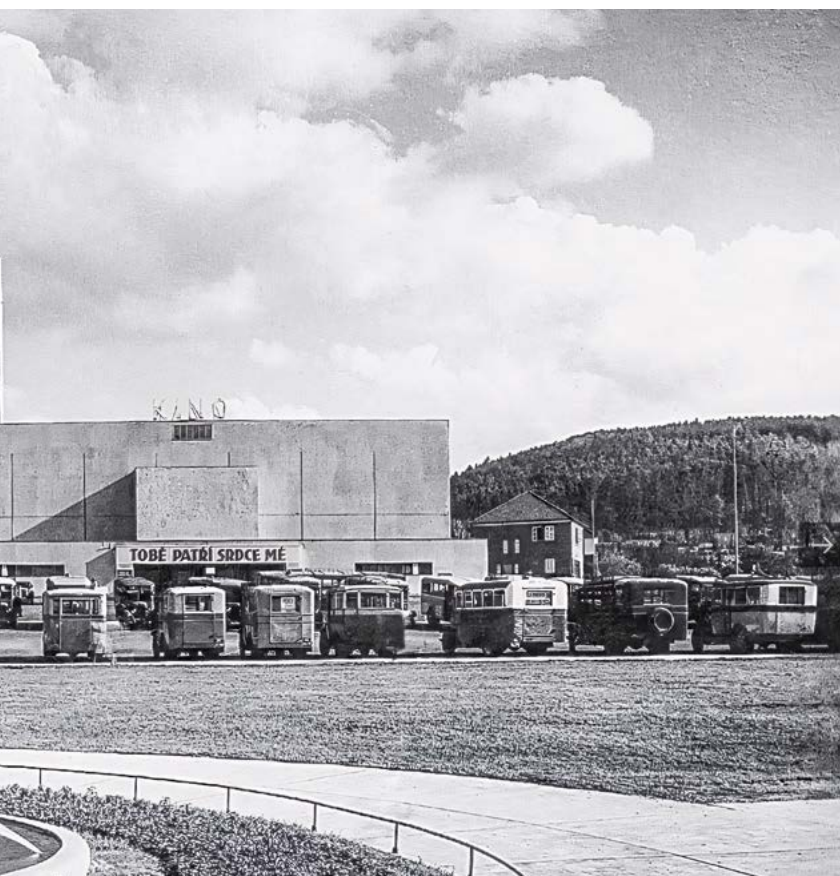
Druhé křestní jméno převzal po svatbě od své ženy. Původně se chtěl stát sochařem, absolvoval výtvarně zaměřenou Průmyslovou školu pokračovací v Uher-ském Hradišti s praxí u sochaře a štukatéra Aloise Amorta. Byl přijat na C. K. Uměleckoprůmyslovou školu v Praze (pod vedením prof. Josipa Plečnika). Z praktických důvodů se rozhodl pokračovat ve studiu architektury. Ještě jako student pro Zlín navrhl a zrealizoval radnici (1922–1924).

Mezi první Gahurovy firemní úkoly u Bati patřila výstavba nemocničního areálu realizovaná v letech 1926–1936. Standardizovaný konstrukční systém využil při realizaci obecných škol (1927) nazvaných později Masarykovy pokusné školy. Originálním Gahurovým urbanistickým řešením je parkový prospekt v centru Zlína, lemovaný dvěma řadami internátů baťovských mladých mužů a žen. Navrhl také jedny z prvních staveb na nově se formujícím náměstí Práce ve Zlíně – firemní Obchodní dům (1930) a budovu Velkého kina (1931).

Jako nástupce Jana Kotěry, který byl jeho profesorem a poradcem pro architekturu ve Zlíně, se podílel na koncepci zahradních čtvrtí se standardizovanými firemními rodinnými domy. Po tragické smrti Tomáše Bati realizoval, jako poctu zakladateli nového Zlína, své nejvýznamnější dílo – Památník Tomáše Bati (1933). Tímto výrazným solitérem završil prospekt internátů a současně severojižní urbanistickou osu města.

V letech 1933–1946 zastával pozici prvního městského architekta Zlína. Jako městský architekt a stálý spolupracovník firmy dokázal i ve složité válečné době získat práci pro řadu svých kolegů, například Bohuslava Fuchse, Josefa Gočára, Pavla Janáka či Jindřicha Kumpošta. Byl členem Koliby a Spolku výtvarných umělců Mánes a obdržel také významná zahraniční ocenění (např. čestný diplom z Triennale v Miláně v roce 1933).

Brzy po skončení 2. světové války v roce 1945 začal ve Zlíně ideologický protibaťovský nástup a architekt musel, stejně jako řada dalších blízkých Baťových spolupracovníků, opustit Zlín. Byly mu také zrušeny všechny funkce. Rodina se odstěhovala do Brna, kde Gahura získal práci. Brněnský pobyt jej ale těžce traumatizoval. V roce 1951 po mozkové příhodě odešel do penze a vrátil se k sochařské práci.

Architekt Vladimír Karfík před budovou č. 21

Vladimír Karfík (1901-1996)

Patří mezi nejvýraznější architekty, kteří ovlivnili vzhled města. Po studiu architektury odjel do Paříže, kde pracoval v kanceláři Le Corbisiera. Další praxi vykonával v USA v ateliéru slavného Franka Lloyda Wrighta, který ho velmi ovlivnil. Na jeho stavbách, které nepodléhaly pravidlům baťovské výstavby, je tato inspirace zřetelná.

Pravděpodobně nejvýznamnější Karfíkovou stavbou je správní budova firmy Baťa č. 21 (1937-1938). Jednadvacítka, jak se jí říká, byla ve své době s výškou 77,6 m nejvyšší stavbou ve střední Evropě. Mezi další významné stavby patří Filmový atelier na Kudlově, Společenský dům Baťov, Zimní lázně (25metrový bazén), Školní areál Baťov, evangelický kostel, společenské budovy a vily

pro významné osobnosti, např. pro J. A. Baťu nebo Hugo Vavrečku. Vila Huga Vavrečky dodnes ukazuje Vladimíra Karfíka jako architekta schopného plnit přísné firemní požadavky týkající se využití finančních prostředků na výstavbu standardizovaných budov a zároveň navrhovat luxusní reprezentativní domy podle potřeb zadavatelů. V roce 2017 byla vila kompletně zrekonstruována podle návrhu architekta Josefa Pleskota (AP ateliér). Z rodinného domu se stala luxusní restaurace s potřebným zázemím. Díky aktuálnímu vstupu ateliéru Josefa Pleskota vila kvalitně propojuje současnou a historickou architekturu.

Vladimír Karfík byl od 30. let do roku 1956 členem Mezinárodního kongresu moderní architektury (CIAM). Po druhé světové válce ještě Karfík spolu-

pracoval na novém regulačním plánu pro Zlín. V roce 1946 ale odchází do Bratislavy, kde spoluzakládal Fakultu architektury na Slovenské vysoké škole technické. Ve Zlíně ale dále realizoval své projekty, například obytné domy na Obecínách (1946) nebo budovu filmových laboratoří na Kudlově (1950). V letech 1979–1982 vyučoval na Fakultě architektury na Maltě, kde také projektoval. Od roku 1983 až do své smrti v roce 1996 žil v Brně. Za svoji architektonickou praxi, pedagogickou a publikační činnost dostal mnoho ocenění, byl jmenován čestným členem Amerického institutu architektů (1985). Největšího uznání se mu dostalo po roce 1989, kdy mu byla udělena zlatá medaile od prezidenta Václava Havla.

Miroslav Lorenc (1896-1943)

Byl v meziválečném Zlíně jedním z mála architektů, kteří se prosadili mimo dominantní zakázky firmy Baťa a zasáhl do podoby nově budovaného centra. Studoval v Praze na Akademii výtvarných umění v ateliéru Jana Kotěry a Josefa Gočára. Po absolvování školy pracoval v ateliéru Josefa Gočára, Františka Jandy, Pavla Janáka a Jana Zázvorky. Asi nejdůležitější byla praxe u Jaromíra Krejčara, jednoho z nejvlivnějších průkopníků funkcionalistické architektury.

Mezi známé stavby patří budova Malotovy cukrárny. Ta byla ukázkou, jak naplno využít dlouhou a úzkou parcelu vzniklou po demolici předchozího domu. Podsklepený objekt o čtyřech etážích s plochou střechou dostal promyšlené půdorysné řešení. Bohužel tato stavba se v původním provedení nezachovala. Další stavby už jen svým názvem ukazují ducha doby - Obchodní a obytný dům pekaře Leopolda Mizery, Obchodně obytný dům manželů Vácových, Obchodní a obytný dům Františka Novosada, Dům Eduarda Pelčáka, Školní čtvrť, Vila Leopolda Krále. Městské činžovní domy na Sokolské a mnoho dalších.

Jednou z posledních zakázek, na kterých Miroslav Lorenc pracoval těsně před válkou, jsou tzv. elektrické domy. Velkokapacitní domy pro úředníky měly být vybaveny nejmodernější technikou a plně elektrifikovány. Tyto šestipatrové bloky ve tvaru písmene U byly dokončeny v roce 1941 už bez účasti Miroslava Lorence.

Miroslav Lorenc byl po celou dobu svého působení ve Zlíně také veřejně činný, byl předsedou Jednoty obce legionářské ve Zlíně, vedl pobočku Svazu československého dělnictva. Na dobových fotografiích je často zachycen v uniformě nebo v průvodu. Začátkem 2. světové války se zapojil do činnosti Národní gardy a stal se okresním velitelem Obrany národa. Po téměř ročním ukrývání byl zatčen a v roce 1940 odsouzen. Zemřel ve Vratislavi 11. února 1943.

Elektrické domy Miroslava Lorence

Mnoho budov navržených architektem Miroslavem Lorencem prošlo v 2. polovině 20. století řadou nešetrných úprav, některé stavby musely dokonce ustoupit novým plánům vznikajícího krajského města Gottwaldova.

AR KAMNÁŘSTVÍ
... příběh ohně

AR KAMNÁŘSTVÍ s.r.o.
Hornoměstská 143/48
594 01 Velké Meziříčí

www.arkamnarstvi.cz

Kamnařský lexikon

Glazura je tenká sklovitá vrstva, kterou se pokrývá povrch keramických výrobků – například kachlů, hrnků nebo obkladaček. Nanáší se na surový nebo přezahnutý střep a po výpalu vytvoří lesklý, matný či efektní povrch, který je nejen estetický, ale i praktický: glazura zpevňuje povrch, chrání ho před nasákavostí a zajišťuje snadnější údržbu.

Glazury mohou být průhledné i neprůhledné, jednobarevné i vícebarevné, hladké nebo s krystalickými či metalickými efekty. V kamnařině hraje glazura zásadní roli – dotváří vzhled kamen, ovlivňuje jejich celkový vzhled.

Gasšlic neboli roztápěcí štěrbina je otvor, který umožňuje malému množství spalín projít co nejkratší cestou přímo do komína. Ideálně tedy spojuje tah z ohniště s posledním tahem ke komínu. V mnoha případech může v kachlových kamnech nahradit roztápěcí klapku. Je vhodnější, pokud má kruhový nebo čtvercový tvar než úzký a podlouhlý.

Hurdisky jsou keramické duté tvarovky sloužící především při stavbě tradičních cihelných stropů. Jsou z keramického materiálu, kvůli odlehčení obsahují dutiny s vnitřními žebry. Výsledkem je nízká hmotnost při zachování pevnosti.

Hlína – zjednodušené označení pro keramickou surovinu – tedy směs jílu, prachových a písčitých částic, často s různými příměsemi (například šamotem nebo vápencem), která se po zpracování a výpalu mění na keramiku. V kamnařině se používá i tzv. kamnařská hlína, která slouží ke stavbě kachlových kamen.

Hoření je rychlá chemická reakce, při které látka (například uhlík ze dřeva) reaguje s kyslíkem ze vzduchu. Této reakci se říká oxidace. Při hoření uhlíku vzniká oxid uhličitý a uvolňuje se teplo a světlo. Výsledkem hoření je tedy teplo, oxid uhličitý a vodní pára – pokud probíhá správně a čistě.

Haariss – jedná se o mikroskopickou prasklinu v keramickém povrchu, glazuře nebo střepu, česky říkáme vlasová trhlina nebo vlasová prasklina. Je způsobena napětím mezi střepem a glazurou při výpalu. Může být způsobena rozdílem koeficientu teplotní roztažnosti střepu a glazury.

Helfer – pomocník mistra kamnaře. Pomocník je nepostradatelný pro hladký průběh stavby a zároveň má možnost se učit a růst v řemesle. Mnoho zkušených kamnářů začínalo právě na této pozici, kde získali cenné zkušenosti a znalosti potřebné pro samostatnou práci.

ŘEHULKA
s.r.o.

VÝROBA SPORÁKOVÉHO KOVÁNÍ A PŘENOSNÝCH STOLOVÝCH SPORÁKŮ

www.rehulka.cz

798 03 Ohrozm 68 tel./fax: 00420 582 393 538 e-mail: kachlaky@rehulka.cz

Kamnová vložka **Brunner** HKD 4.1, realizace Kamnářství Hrabec

FOR[®] ARCH

36. MEZINÁRODNÍ STAVEBNÍ VELETRH

16.–20. 9. 2025

www.forarch.cz

STAVBA | DŘEVOSTAVBY | ZAHRADA | VYTÁPĚNÍ | ELEKTRO A ZABEZPEČENÍ | BAZÉNY, SAUNY A SPA | INTERIÉR

MÍSTO
KONÁNÍ

PVA
EXPO PRAHA

PARTNER PVA EXPO PRAHA

shopex.cz

PARTNER PRO ENERGETIKU

pkv Enmon

OFICIÁLNÍ VOZY

SKODA

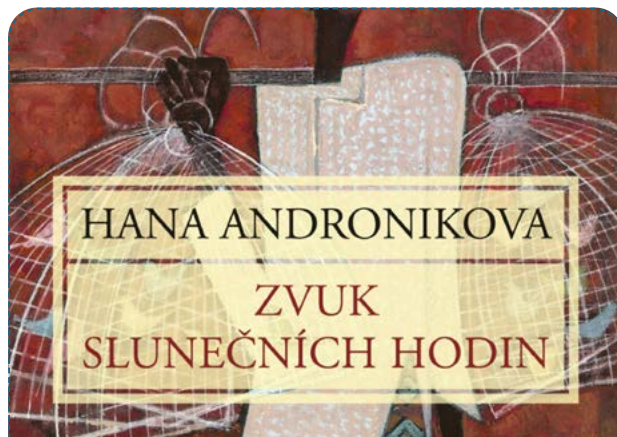
Co čteme za kamny?

Gabriel García Márquez: Devadesát dnů za železnou oponou

Málokdo ví, že se v 50. letech 20. století objevil Gabriel García Márquez – tehdy nepříliš známý mladý levicový kolumbijský novinář – v komunistickém Československu. Byl původně pozván do Sovětského svazu na Světový festival mládeže, ale podařilo se mu svou „cestu na Východ“ rozšířit o návštěvu NDR, Polska, Maďarska a ČSSR. V době, kdy byl čelní představitel jihoamerického magického realismu ve východní Evropě, mu bylo sotva třicet let a za sebou měl doposud jedinou publikovanou knihu. Pokud vám to ještě nedošlo, jde skutečně o budoucího držitele Nobelovy ceny za literaturu a autora románů *Sto let samoty*, *Láska za časů cholery* a *Kronika ohlášené smrti*. Člověk by řekl, že bude mít mladý levicový jihoamerický intelektuál pochopení pro svět, ve kterém zítra znamená již včera. Měl i neměl. Co však měl zcela jistě, to byl zvědavý pohled vnímavého člověka, který se na svět východní Evropy díval nezaújatě. I díky tomu vznikly malé reportáže z jednotlivých zemí, kterými projížděl. Všiml si všedních věcí kolem sebe a skládal charakteristiky jednotlivých národů, které mají svou překvapivou hodnotu až do dnešních dnů.

Nebudeme vás napínat. My Čechoslováci jsme z toho vyšli jako vždy nejlip. Byli jsme pro něj jedinou zemí, která si zachovala parametry, které snesly srovnání se světem, ze kterého k nám přijel. Prahu dokonce označil za metropoli srovnatelnou s Vídní, Paříží nebo Londýnem, zaujala ho snaha obyvatel čistě a vkusně se oblékat, bohatý kulturní i společenský život a celková bezstarostnost lidí, se kterými se u nás potkal. Co ho naprosto fascinovalo, bylo civilní a zcela nevojenské chování důstojníků Československé lidové armády, kteří nakupovali v obchodech se svými ženami a dětmi, usmívali se a koupená rajčata neváhali vložit do své vojenské čepice. Chápeme. Lidskou tvář jihoamerické vojenské junty si dokáže asi představit málokdo. Každopádně celá kniha rozhodně stojí za přečtení. Většina z toho, co je v ní popsáno, platí dodnes. Dokonce by se dalo říci na věčné časy a nikdy jinak. A jak bychom Márqueze spojili se Zlínem? Jednoduše. Díky obrázkům zlínského rodáka Borise Jirků, který jeho české překlady geniálně ilustroval.

Hana Androniková: Zvuk slunečních hodin

Snadnější výběr z českých knih pro toto číslo jsme mít nemohli. Kniha zlínské rodačky vás zavede do Zlína třicátých let, kdy sem mířili mladí inženýři, lékaři, architekti a další, aby pomáhali budovat a rozvíjet nové město. Ti, co ta léta aktivně prožili, už nejsou mezi námi, tak nám to nemohou potvrdit, ale když čtete tuto knihu, máte pocit, že jste se ocitli ve Zlíně té doby, uprostřed tohoto dění a že tak nějak to mohlo probíhat. Podobný příběh mohlo prožít v té době mnoho rodin. Zde nejspíš pomáhá skvělá fabulace autorky založená na skutečných postavách a událostech. Nezůstaneme jen ve Zlíně, ale přesuneme se i do Indie, kam zaměstnanci firmy Baťa odcházeli budovat továrny a obchody a vůbec šířit baťovskou firemní kulturu. Zde na vás dýchne horké a vlhké podnebí a všechny pachy a vůně a síla této země. Vyprávění je proloženo příběhy ze staroindických či aztéckých bájí. Ty vypráví svému synkovi manželka hlavního hrdiny Tomáše Kepplera. Jejich manželství není úplně jednoduché, on pochází částečně z německé rodiny a jeho žena z vážené pražské židovské rodiny. Její otec je profesorem historie, a i jeho dcera historii vystudovala, což v této době není úplně samozřejmé. A aby toho nebylo dost, při studiích v Olomouci potká svého budoucího manžela jiné víry. S jejich sňatkem nikdo nesouhlasí. Vše se ještě více začne komplikovat s blížící se válkou v Evropě. V Indii by byli v bezpečí, ale Ráchel se musí usmířit a potkat s rodiči. A tak se v roce 1938 vrací do Zlína. Tím se pomalu naplňuje známý citát: „Všechny šťastné rodiny jsou si podobné, každá nešťastná rodina je nešťastná po svém“. Bohužel už nestihnou před 1.9.1939 odjet do Brazílie, kde by Tomáš mohl pracovat, a tak ve Zlíně zůstávají. Ráchel zatím chrání manželství Tomáše. A ještě ke všemu jednu totalitu časem vystřídá jiná.

Není divu, že kniha hned získala Literární cenu Knižního klubu za rok 2001 a v roce 2002 získala autorka cenu Magnesia Litera v kategorii Objev roku. Velmi chválené postmoderní vyprávěčské postupy asi každého nenadchnou, ale nezbrání vám se knihu nadchnout.

A už vůbec není divu, že aktuálně uvádí Městské divadlo Zlín adaptaci tohoto oceňovaného románu.

CHCETE SE DOBŘE PŘIPRAVIT
NA PŘÍŠTÍ ZIMU?
RÁDI VÁM S TÍM POMŮŽEME

CENTRUM

KRBŮ a KAMEN

Kamnářství Jan Praus

Prodejna – showroom:

508 01 Hořice – Březovice 54

☎ 608 288 528 • centrumkrbu@seznam.cz

Aktuální otevírací dobu prodejny naleznete
na **www.centrumkrbu.cz**

Na obrázku kachlová kamna s kamnovou vložkou Oslberg Profi K 12
se stavěným tahovým systémem a regulací Timpex.
Kachle K&K Poker v glazuře E 124 Biscuit a MX 157 Caffè Latte.

MODULÁRNÍ KAMNOVÉ SYSTÉMY

- Možnost napojení na keramický i nerezový komín
- Nezávislé na vzduchu v místnosti
- Energetická třída A+

NEXUS

PROTEUS

SCHIEDEL

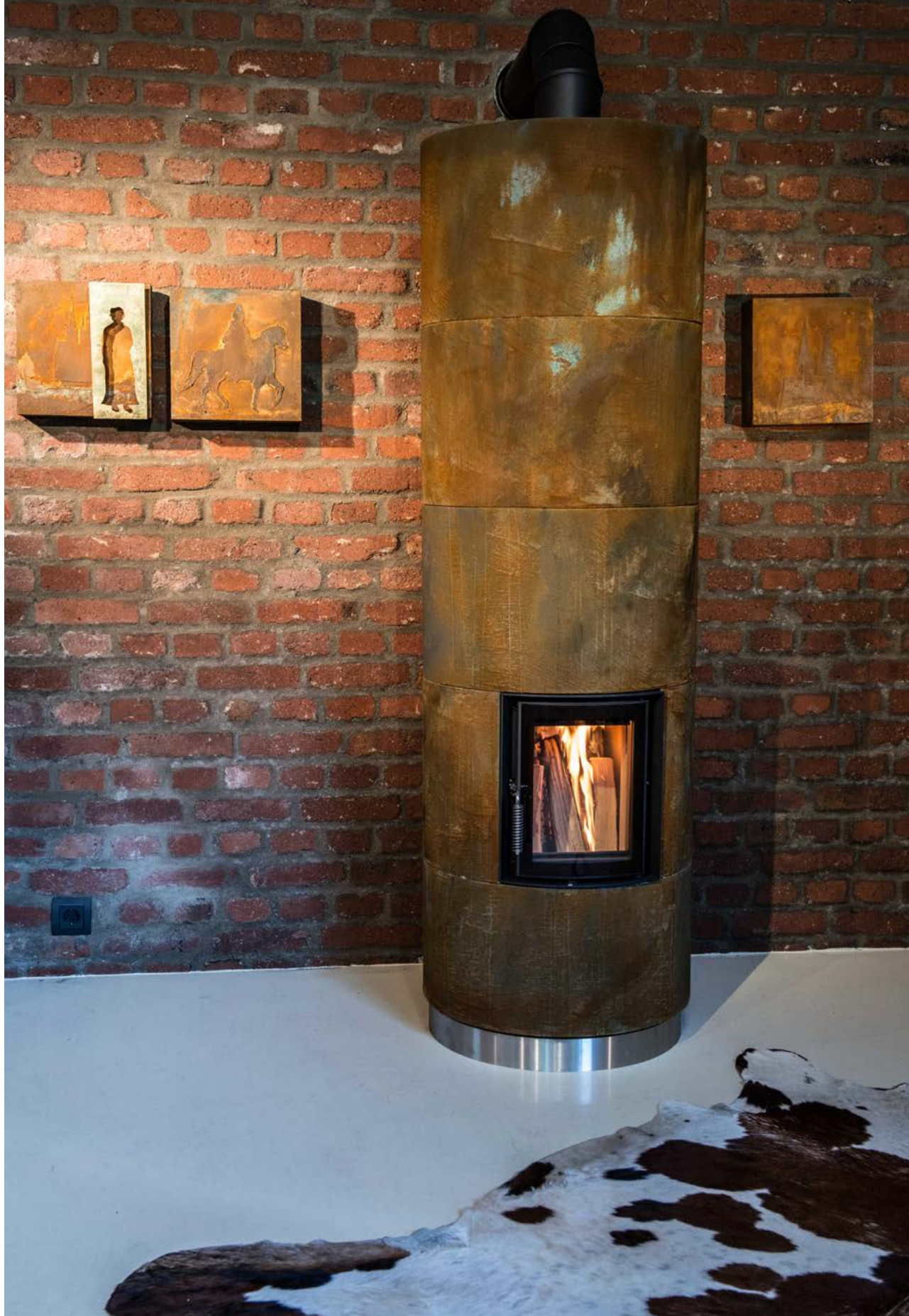
www.schiedel.cz

Cihlová obestavba plynové vložky **DRU**, realizace Kamnářství Bechyně

Cihla je také fenoménem při stavbě venkovních kuchyní, realizace Krby Laube

Brunner KSO 25r v provedení rustikal

**ra
rit
ky**

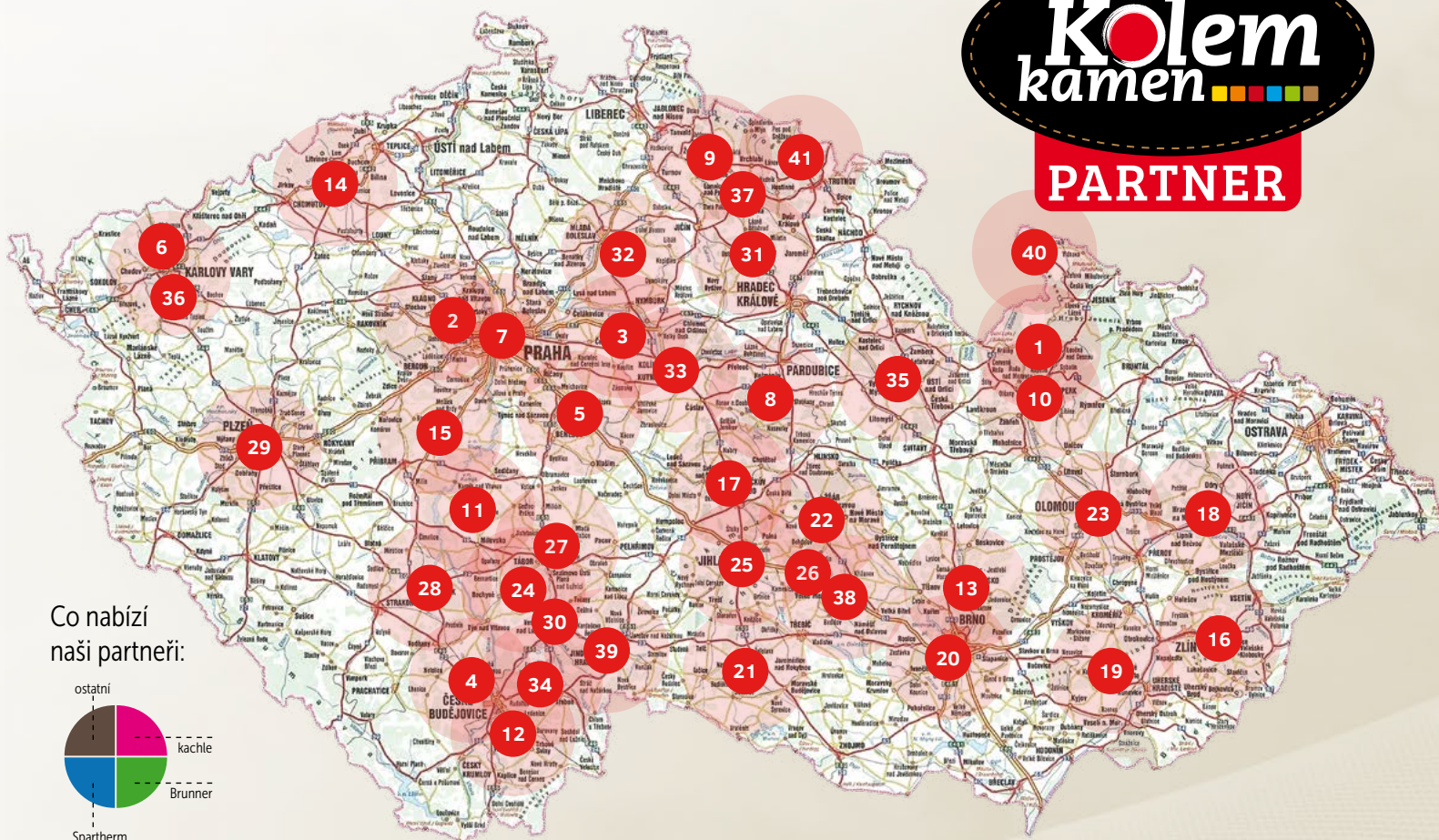
Když dáš k disku disk...

Na našich cestách se setkáváme s lecjakými topidly. Někdy jsou to umělecká díla, jindy historické kousky, občas pořádný bizár.

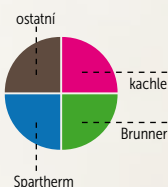
Venkovní kamínka, která vám chceme představit dnes, jsou směsicí praktičnosti, účelnosti a starého dobrého českého kutilství. K jejich konstrukci totiž posloužily dva staré ocelové disky, doplněné stavitelnými nožkami a smaltovaným kotlíkem. Řekli byste „přitom taková blbost“. Ale jako nouzové ohniště – geniální, bezpečné, funkční. A kotlíkový guláš na těchto kamnech připravený, ten neměl chybu.

Vše, co vás v časopise zaujalo, objednávejte u našich autorizovaných partnerů!

www.kolem-kamen.cz
**Kolem
kamen**
PARTNER

Co nabízí
naši partneři:

1. K-Plus

Údolní 384, 788 33 Hanušovice
jauernig@seznam.cz

2. Krbystyle, s.r.o.

Klicperova 10, 150 00 Praha – Smíchov
kosar@krby-style.cz, www.krby-style.cz

3. Jaroslav Turyna

Petra Bezruč 548, 289 11 Pečky
info@krby-turyna.cz, www.krby-turyna.cz

4. Roman Hanuš

Hamry 42, 373 41 Hluboká nad Vltavou
kamna.hanus@tiscali.cz, www.kamnahanus.cz

5. Kamnářství Tomáš Jíra

Hlavačovská 197, 251 66 Hrusice
☎ 777 333 461 • www.tomasjira.cz

6. Ladislav Koutecký

Nejdek
☎ 602 111 844, info@3xk.cz, www.3xk.cz

7. LAUBE – KRBY

K Přehradám 1205, 156 00 Praha 5 – Zbraslav
info@laubekrby.cz, www.laubekrby.cz
☎ 603 437 670

8. Martin Pecina

Koželužská 108, 537 01 Chrudim
martin.pecina@seznam.cz

9. Robert Pithard

Branská 397, 514 01 Jilemnice
robert.pithard@gmail.com, 777625619
www.kamnarstvipithard.cz

10. Bohdan Hrabec

Pod Šenovou 46a, 787 01 Šumperk
bohdan.hrabec@seznam.cz
www.kamnarstvi-hrabec.cz

11. Vladimír Hejna

Tyršovo náměstí 498, 399 01 Milevsko
krby.hejna@seznam.cz, www.krbyhejna.cz

12. Sgrafito spol.s.r.o.

 Ledenická 688
370 06 České Budějovice – Srubec
krby@sgrafito.cz, www.sgrafito.cz

13. Richard Kučera

 Pod Sanatorkou 2508/1, 678 01 Blansko
info@krbykucera.cz, www.krbykucera.cz

14. Krby Pelant s.r.o.

 U Stadionu 1190, 434 01 Most
info@krbypelant.cz, www.krbypelant.cz

15. Petr Sedlák

 Malostranská 613, 262 02 Stará Huť
petr@kamnarstvi-sedlak.cz
www.kamnarstvi-sedlak.cz

16. KRBY JURČÁK s.r.o.

 Lípa 180, 763 11 Lípa
☎ 777 258 635, petr.jurcak@krbyjurcak.cz
www.krbyjurcak.cz

17. Lubomír Smejkal

 Veselý Žďár, 580 01 Havlíčkův Brod
krby.smejkal@seznam.cz
www.krby-kamna-smejkal.cz

18. David Jakubka

 Teplice nad Bečvou 112, 753 01 Hranice
kamnakrby@seznam.cz, www.kamnakubka.cz

19. TECHNOKLIMA UH s.r.o.

 Hradišská 95, 686 03 Staré Město
krby@technoklima.cz, www.technoklima.cz

20. METAX KRBY s.r.o.

 Vídeňská 262/125c, 619 00 Brno
grepl@krby-metax.cz, www.krby-metax.cz

21. Želetavská kamna – Brabenec, spol. s r. o.

 Pražská 168, 675 26 Želetava
☎ 731 191 997
bervidovae@brabenec.info
www.zeletavska-kamna.cz

22. Kamnářství Milan Blaha

 Příčná 140, 592 14 Nové Veselí
☎ 566 667 235, 602 786 353
blaha_milan@seznam.cz, www.blahamilan.com

23. STAVEP Vaňha Pavel

 Dolní novosadská 41/26, 770 12 Olomouc
☎ 585 751 810, 777 070 585
info@krbyolomouc.cz, www.krbyolomouc.cz

24. Štěpán Jankovič

 391 72 Sudoměřice u Bechyně 120
☎ 603 210 716, stepan.jankovic@seznam.cz
www.kachlovakamna.kvalitne.cz

25. Jaromír Láznička

 Sokolovská 1, 586 01 Jihlava
☎ 604 244 218, kamna@laznicka.cz
www.laznicka.cz

26. Jaromír Láznička

 Náměstí 178, 594 42 Měřín
☎ 773 575 255, kamna@laznicka.cz
www.laznicka.cz

27. Kamnářství Jiří Mára

 Jungmannova 535/7, 391 01 Sezimovo Ústí
☎ 724 251 744, mara@kachlovakamna.net
www.kamnamara.cz

28. Kamnářství Maršík

 K Háječku 224, 39701 Písek
☎ 776 158 414, marsikjan@seznam.cz
www.krbymarsik.cz

29. Radek Peterka – kamnářství

 K Sínoru 251/9, 301 00 Plzeň 10 – Lhota
☎ 605 355 327, radekpeterka@volny.cz
www.krby-peterka.com

30. Stavebnictví, kamnářství J - Jan Vosecký

 Michalská 318, 391 65 Bechyně
☎ 602 155 682, vosecky.j@seznam.cz
www.sporacek.cz

31. Centrum krbů – Jan Praus

 Březovice 54, 508 01 Hořice
☎ 603 293 711, info@centrumkrbu.cz
www.centrumkrbu.cz

32. Kamnářství Horák

 Družstevní 380, 294 41 Dobruška
☎ 603 271 255, horak.dobruška@gmail.com
www.kamnarstvihorak.cz

33. Pavel Mlázovský

 Malešov 57, 285 41 Malešov – Kutná Hora
☎ 777 211 904, pavel@mlazovsky.cz
www.pece-kamna-sporaky.cz

34. Kamnářství Címl

 mj. Karla Černého 837/6, 373 72 Lišov
☎ 728 463 421, kamna-krb@seznam.cz
www.kamna-krb.cz

35. Leoš Rožnovský

 Dolní Babákov 12, 539 01 Včelákov
☎ 799 797 185, 466 566 262
kamna@roznovsky.eu, www.roznovsky.eu

36. Ing. Jan Koutecký

 Vzorková prodejna Merklinská 14
360 10 Karlovy Vary – Sedlec
☎ 736 111 844, www.koutecky.top

37. Zdeněk Volech

 513 32 Martinice v Krkonoších 130
☎ 777 023 110, kamnavolech@gmail.com
www.kamnavolech.com

38. AR KAMNÁŘSTVÍ s.r.o.

 Hornoměstská 143/48, 594 01 Velké Meziříčí
☎ 605 073 658, info@arkamnarstvi.cz
www.arkamnarstvi.cz

39. ISD Trade s.r.o.

 Olejna 328, 377 01 Jindřichův Hradec
☎ 722 353 535, info@isdtrade.cz
www.isdtrade.cz

40. Kamnářství Vrána

 Kamenická 34, 790 69 Bílá Voda
☎ 606 060 253, franta@kamnarstvi-vrana.cz
www.kamnarstvi-vrana.cz

41. Krby fa Kobr s.r.o.

 Sv. Čecha 175, 543 01 Vrchlabí
☎ 731 655 300, kobr@krbykobr.cz
www.krbykobr.cz

42. Kamnářství Petr Kopecký

 Salmova 1734/19, 678 01 Blansko
739 618 866, info@kamnaservis.cz
www.kamnarstvi-kopecky.cz

Kamnářovo ucho

Placebo: Brick Shithouse

V krvi Briana Molka proudí krev snad z celé Evropy i z Ameriky. Narodil se v belgickém Bruselu americkému otci s francouzsko-italskými předky a skotské matce s kořeny v Rakousku a Československu. Brianova rodina se často během jeho dětství stěhovala, a tak jako dospívající žil v Belgii, Nizozemí, Sýrii, Lucembursku, v Libanonu, Libyi i ve Skotsku. Rodiče byli pracovně dost vytížení, není tedy divu, že malý Brian trávil prázdniny u příbuzných po celé Evropě. Logicky tak v létě 1986 padla volba i na babičku, žijící za železnou oponou v tajuplném cihlovém městě jménem Gottwaldov. Čtrnáctiletý Brian si do svého deníku zapsal své poněkud rozporuplné pocity takto: „*Připadám si jak v tom románu Jonathana Swifta. Vždycky jsem si myslel, že jsem malý, ale v tomhle miniaturním světě si připadám jak obr. V domě je všechno malinkaté, jezdíme malíčkým autem. Dneska jsme se šli koupat k řece Dřevnici, jak řekla babi. Když jsem stáli na břehu jakéhosi potůčku, zeptal jsem se, kdy už budeme u řeky. Babi se na mě podívala takovým tím svým typickým zamlženým pohledem a řekla, že tohle je ta řeka...*“ Není se čemu divit. Brian v té době žil v Londýně a pod pojmem řeka si představoval úplně něco jiného. Když na konci prázdnin vystupoval na nádraží King's Cross a vítal se s matkou, ta se ho hned vyptávala, jak se mu u babičky líbilo. Brian odpověděl, že jako dobrý, aby hned nezavdával důvod k rozmišce. „*A bydlí babička ještě pořád v tom rozkošném cihlovém domečku?*“ nedala se odbýt matka. Brian jen procedil mezi zuby: „*Jestli myslíš tu cihlovou kadibudku, tak jo.*“ Toho dne byl bez večere. Další návštěvě za železnou oponou se vyhnul tím, že na stanici metra South Kenington potkal Stefana Olsdala a založili spolu skupinu Placebo. Od té doby už do Čech jezdí jen jako rocková hvězda a cihličkovému městečku své babičky se úzkostlivě vyhýbá. Vzpomínka na něj však stejně pronikla na druhé a asi nejslavnější album *Without You I'm Nothing*. Skladba nese příznačný název *Brick Shithouse* a streamovací platformy ji označují jako explicitní. Tak strašné to zas u té babičky nemohlo být, Briane. Ale bůh ví, co se tam toho horkého léta roku 1986 vlastně stalo.

Sumerský hymnus číslo 6

Při našem pátrání po spojitostech hudby a cihly jsme chvílemi propadali beznaději. V českém hudebním prostoru je tento všeobecně používaný a populární stavební prvek zdá se zcela opomíjen. Pomineme-li opus Dělání z dílny Svěrák - Uhlíř, ve kterém se dává cihla k cihle, dalším adeptem byla poněkud obskurní píseň Cihla pálená z muzikálu Quasimodo. A tím bychom mohli pomalu končit. Po pečlivé poradě jsme se tedy uchýlili ke lsti a zvolili píseň nadčasovou a nadregionální, která však jednoznačně ukazuje odvěké spojení pálené hudby a hudebního průmyslu. Nejstarší dochovaná píseň světa je totiž stará zhruba 3 400 let a pochází ze Sumeru, konkrétně z města Ugarit. V roce 1950 tam objevili badatelé fragmenty cihel někdejšího královského paláce popsané klínovým písmem. Jejich význam dlouho zůstal záhadou. Teprve v roce 1972 přišla americká odbornice na starověkou Asýrii Anne Draffkorn Kilmerová s hypotézou, že by se mohlo jednat o notový zápis uchovaný v pálené hlině. V podstatě se jednalo o jakési starověké cédéčko.

Destičky obsahují 29 skladeb, pouze jedna se však dochovala ve stavu umožňujícím rekonstrukci. Hymnus číslo 6 představuje chvalozpěv k bohyni Nikkal, patronce ovocných sadů. Zápis obsahuje text písně, instrukce pro zpěváka doprovázeného na lyru a pokyny k jejímu ladění. Poté, co se vědkyni podařilo sestavit notový záznam, následovaly snahy muzikantů vdechnout písni nový život a zahrát melodii na nějaký nástroj. Na internetu se dá najít hned několik verzí této skladby. Problém je v tom, že z destiček se nedá vyčíst, jaké má mít píseň tempo. Přímou v textu na hliněných tabulkách jsou však poznámky o tom, že se melodie hrála na speciální starověkou devitistrunnou lyru. Z toho důvodu můžeme předpokládat, že nejvěrnější verzí je ta, kterou nahrál Michael Levy, umělec, jenž se specializuje na starověkou hudbu a devitistrunnou lyru ovládá. Skladba zaujala i syrského hudebníka a pianistu Maleka Jandalího. Na albu *Echoes from Ugarit* představil nejstarší dochovanou skladbu světa v podání celého orchestru.

Tolik tedy k tématu hudba versus cihla. A ponaučení? Až budete uklízet po kamnáři, který vám právě dodělal vaše vysněná kamna, dobře si prohlédněte zbytky cihel, než je necháte odvézt na skládku. Co vy víte, co na ni při pauze vyškrábal. Než se nadějete, uběhne 3 400 let a může to mít nedozírnou cenu. Hlavně mu řekněte, ať tam doplní informace o tempu. Vyhnete se tak zbytečným komplikacím a nejasnému způsobu interpretace.

RHI MAGNESITA

Na naše kamnářské hlíny i lepidla se mohou kamnáři spolehnout!

M40 – klasická šamotová malta (zrnitost 0,7mm a 1,5mm)
Rudomal 1100 – haťák, lepidlo (vlákna, cement, vodní sklo...)
M-FLEXI – hotová kamnářská „hlína“ (malta a písek), stačí jen přidat vodu...

RHI Magnesita Czech Republic a.s.
Nádražní 218, 679 63 Velké Opatovice

☎ +420 516 493 230 • E-mail: robert.kovac@rhimagnesita.com

www.rhimagnesita.com

Kamnářství Petr Sedlák
Malostranská 613, Stará Huť
+420 608 889 366 • petr@kamnarstvi-sedlak.cz
www.kamnarstvi-sedlak.cz

www.laubekrby.cz

Želetavská kamna
Podniková prodejna
Pražská 168,
675 26 Želetava
Tel.: +420 731 375 992
+420 731 191 997
www.zeletavska-kamna.cz

KAMNÁŘSTVÍ MARŠÍK
K Háječku 224, 39701 Písek
☎ 776 158 414, marsikjan@seznam.cz
www.krbymarsik.cz

SGRAFITO spol. s r. o.
České Budějovice
www.sgrafito.cz

Krbystyle s.r.o.
Prodejna a showroom:
Klicperova 10, 150 00 Praha-Smíchov
Tel.: +420 725 500 009, +420 722 600 009
www.krby-style.cz

KAMNÁŘSTVÍ HRABEC
Bohdan Hrabec
Pod Senovou 46a
787 01 Šumperk
bohdan.hrabec@seznam.cz
tel: 602 787 024
web: kamnarstvi-hrabec.cz

www.krbyhejna.cz
krby.hejna@gmail.com
☎ 775 288 027, 777 288 027

CENTRUM KRBU a KAMEN
centrumkrbu@seznam.cz
www.centrumkrbu.cz
Hořice - Březovice 54 tel.: 493 691 311

Kamnářství Tomáš Jíra
KAMNA
KRBY
PECE
SPORÁKY
www.tomasjira.cz

KRBY PETERKA KAMNÁŘSTVÍ
K Sinoru 251/9, 301 00 Plzeň 10 – Lhota
☎ 605 355 327
radekpeterka@volny.cz, www.krby-peterka.com

JAN VOSECKÝ
stavebnictví, kamnářství
Michalská 318, Bechyně
vosecky.j@seznam.cz
☎ 602 155 682

 **Želetavská
kamna**

FOR ARCH 2025

16.9. - 20.9. 2025

PVA Letňany

-10% sleva na objednávky

Více informací na:

bervidovae@brabenec.info
tel.: 731 19 19 97 (Bervidová Eva)

Afrodita mini rámeček petrolej

Podniková prodejna | Pražská 168, 675 26 Želetava | Tel.: +420 731 375 992, +420 731 191 997

www.zeletavska-kamna.cz

...se koukneme, co nového přinesl rok 2025 do oblasti výroby krbů, kamen a obecně kamnářského řemesla. Přední evropští výrobci často nečekají na legislativní smršť a chystají pro své zákazníky nové produkty poněkud evolučněji, aby tak dostáli budoucím požadavkům politiků na snižování emisí i energetické náročnosti procesů hoření, vytápění a ohřevu vody. Díky tomu mohou být naši čtenáři i zákazníci celkem v klidu a nemusí podléhat panice a poplašeným zprávám.

Máme za sebou celou řadu letošních veletrhů a díky tomu i spoustu novinek, se kterými se s vámi v podzimním profi čísle podělíme. To nejzajímavější jsme asi viděli v dubnu na veletrhu World of Fireplaces v Lipsku. A protože jsme vedle výstavních prostor prošmejdili i místní kavárny a restaurace, bude podzimní číslo osvětleno o zajímavosti z německé kuchyně, podíváme se i na Bachův festival a chybět nebude ani legendární Lipský knižní festival. Navíc se jistě setkáme na jednom z největších veletrhů u nás, na pražském veletrhu ForArch, kde si s námi můžete o našich zážitcích a světě kolem kamen popovídat. Tak se budeme těšit!

Víte, že...

- **cihla** je stavební prvek vyrobený formováním hlíny do pravidelných tvarů (nejčastěji kvádrů s poměrem stran 4 : 2 : 1)
- **pálené cihly** a střešní tašky jsou známy už od starověku a výslovně je připomíná starobabylonský Epos o Gilgamešovi (2. tisíciletí př. n. l.)
- **rčení „jsi v prdeli, jak Baťa s dřevákama“** má ve skutečnosti zcela opačný význam, než v jákém se používá, protože v době první světové války, kdy byl nedostatek kůže, se Baťa vrátil k výrobě dřeváků, což mu zachránilo prodej; je tedy symbolem úspěchu
- na **Gottwaldov** přejmenovali komunisté Zlín 1. ledna 1949 ve snaze zcela vymazat Baťův odkaz; vedle Leningradu, Stalingradu a Karl-Marx-Stadtu se tak i tehdejší dělnický prezident Klement Gottwald zařadil do skupiny pojmenují město, stanou se nezapomenutelnými – to se sice stali, ovšem ze zcela jiných důvodů

KRBY-KAMNA-TURÝNA

O H E Ň V D O B R Ý C H R U K O U

specialista pro stavbu krbů a kamen | široká nabídka od prestižních výrobců
kamenná prodejna s více než 111 vzorky
komplexní služby od návrhu až po realizaci | důvěryhodné reference

www.krby-turyna.cz | ☎ 723 174 928

RENOVA CS-42

V ROCE 2025 JE **SPARTHERM** NA ČESKÉM TRHU
JEŠTĚ VÍCE CENOVĚ DOSTUPNÝ!

